

پرداخته گشت. رئیس جدید سربازهای نظمیه ایرانی يك تبعه روس از قبایل تاتار موسوم به خارانوف است. حکومت ظهران نیرالدوله را بجای وکالدوله فرمانفرمای خراسان تعیین کرد ولی او هنوز نرسیده بود اتباع روس بالای خطهای خود میدقهای روسی بلند کردند. روز جمعه ۲۹ آذر ماه فرنگی مالاها حکم دادند که اسلحه ناریه حرام است یعنی مطابق قوانین مذهبیه غیرمشروع است و نظیر همین نوع حکم بود که در زمان رژیم تباکوی ایران فتنه آزمايان بتاريخ ۱۸۹۲ میلادی مدتی استعمال دخانیات را در ایران موقوف کرد. حتی از محرکین و فتنه انگیزان که در حرم بودند بیرون آمده و متفرق شدند و کم کم اوضاع امیدبخش بنظر آمد و چنان ظاهر میشد که کابینه هیجانات و انقلابات داود تمام میشود و شیر ناسیوال و وندیم حیدری خود برمیگردد

فردایه آرزوی ای شده است. امروز هر کسی روسیه بقیه مجتهدین حرم اخبار کردند که اگر بیرون آمده و متفرق نشوند بستاندن صلاح دفعه خواهد شد. ظاهراً مجتهدین رعایت و توجهی بخلاف روسیه نکردند و همین روز پیش از ظهر روسها يك باطری توب بحرا که عبارت از چهار توب بزرگ بود در خارج شهر مقابل دروازه معروف به (دروازه نو) بمسافت نصف میل تقریباً از آن نصب کردند. هم يك توب بزرگ در (خیابان پیر) گذاشتند. هم چنین توبهای ماکسیم در چهار ضعه اطراف حرم بود و یکی از آنها که ابتدا در بام يك کاروانسرای بود جبهه برد شد مخدیه خواند نوی یکی از سخنانها خالی شود و تمام آتش دایره را يك خط قوی از صنوف پیاده نظام احاطه و محاصره نمود و بان اهل قیام و هیجان انگیزان خبر فرستادند که اگر متفرق بشود شاید در ساعات سه بعد از ظهر شروع خواهد شد. ولی بهر حال بیرون نیامدند و اینجا من باید اشاره باینکه کسی نمیتواند بفهمد که چطور شد که آن اخبار و اذار يك راهی نشد و طور عمومی اعلان نگشت که سبب خروج تمام مردم بیطرف و زوار و اهالی از هر طرف بنا گردد

توب بادی و شلیک

در ساعت ۴ . ۵ دقیقه بعد از ظهر توبهای بزرگ شروع بشلیک آتشباری کردند و در مدت سی دقیقه از آنوقت ۹۲ گلوله شراپیل انداختند و آنگاه شروع باستعمال توبهای ماکسیم و سرباز پیاده که با آنها مگازوا محاصره کرد بودند نمونه و پس از آن توبهای بزرگ را گاهی گاهی فاصله استعمال میکردند. در حالیکه شلیک ماکسیمها و سربازان روسی تقریباً متوالی و لایتنصع بود. از ابتدا تا انتهای شلیک و توب بستی دو ساعت امتداد یافت که در آن مدت توبهای بزرگ قریب ۱۸۰ گلوله از طرف (دروازه نو) و ۲۵ تیر از (خیابان پیر) انداختند و بعضی اوقات چنان نظر آمد که ماکسیمها تمام یک تیر (جهه غربی، ذخیره) فشنگ را در صرف بدینجهت میداختند. یعنی از هر توب در یک دقیقه ۳۵ تیر انداخته میشد. عموماً آنها نشانها میدادند و من خود از بدینجهت خود میتوانستم به بامها عبار باطرا او مانند را که در هر خلی شدن توب بلند میشد و شلیک اغلب تیرها نگیب سبز خشت مسجد میخورد ولی بعضی نگیب طلای حرم بر خورد و بعضی دیگر در داخل حرم یا روی آن مانجر گشت و من چنان کان میدیدم که ناره های علامت در آنست از صدقات همچون ماند و محاسنت، هنوز درین مسیح و مقدار تخمخ حشرات و صدقاتی را که به بیرون رانده. از دحام مردم به صرف و زوار که در صحرا و ایوانها و سایر امکنه حرم بودند. که در تخمین عدد آن تا چهار هزار نفر بالا میروند که من شخصاً عقیده دارم که دست کم هزار نفر بودند. قدری بسامگاه یافتند برای خود شان پشت دیوارها و در رواقهای آن است که ساخت کلبت و محکم در دو و گرنه تانات حتی خیلی شتر و زید تر می شد

(شبهه اخیر)

مقارن غروب آفتاب و تیکه هنوز قدری شفق باقی بود روسها از (خیابان بالا) و (خیابان پیر) و سمت (دروازه نو) داخل شدند و درست اندکی پیش از همین وقت بود که ماکسیم بام کاروانسرا چنانکه مذکور شد جبهه نو برده شده و به سخنان خالی می شد و در حبه قشویکه هجوم کرده و

داخل میشد توپهای ما کیم بودند و معلوم و واضح است که اهالی و آنهاییکه پشت بناها گهی نبوده و سپری از دیوار و غیره نداشتند کشته شدند و برخی هم با تیر سربازان روسی مقتول بعضی دیگر نیزه بیج شدند، این قتل و کشتار و نیزه بیج کردن تیر باران چندان عجیب و مستبعد بنظر نخواهد آمد و قتیکه انسان بنصورت بیجان و غایبان عساکر را در موقع این چنین هجوم ،

و یک نفره را شنیدم در خصوص یک نفر که بصاحب منصب روسی تیر انداخته و به نشانه نزد که فوراً تیر باران شد، در یک حجره هنگامیکه بدانجا میخزید و معلوم است که فقط ماخذ موقوفه من برای این وقایع و تحقیق اتفاقات دارم شهادت و روایت آنهایی است که برای العین شاهد و ناظر وقعه بودند که با چندین کس ازین قبیل خود شخصاً گفتگو کردم و هم چنین ماخذ دیگر حکایت اشخاص موثق و مستبر است که آنان نیز اطلاعات خود را از حاضرین واقعه که بدبختانه در داخل محل مانده بودند تحصیل کرده اند، یک توب ما کیم جلو تر برداشته شد و بیپهلوی غرقة که ضریح در آنجا است یعنی (حرم) نصب گردید، و بداخل حرم شلیک مینمود و بعد از آنجا یک قطعه دیگر از اطراف آن مقام نقل شده و باز از یک کنج دیگر بحرم شلیک میکرد، جمعی از اهالی باین مکان (یعنی حرم) متحصن شده بودند که عدّه از آنها بقتل رسیدند، و آنکه روسها از چهار جانب بحرم داخل شدند و میگویند که در یک طرف دیگر از مزار جمعی از نسوان یک جاله آبدستخانه بسته و خود را انداخته و عدّه دیگر را هم بدانجا دوانده و هل داده اند

(معامله با محبوسین)

تمام آنهاییکه زنده مانده بودند کلاً اسیر و محبوس شدند و اغلب آن از هر چه داشتند از پول و ساعت و اشیاء قیمتی دیگر لخت و ملوب شدند و بعضی از مجروحین را جراحان روسی مواظبت نمودند، از نظام موجود در آن جا عبارت بود از سردسته های محرکین و اتباع آف ها و زوار بیطرف و سائین و گدایان و اهالی شهری بیطرف، من تا امروز نتوانسته ام بشنوم که احدی از محرکین و اشتیاش جوان کشته شده باشد، پوسف خان

هرای سرخیل منسین معروف است - که سالم و محفوظ و مرعی است محمد نیشابوری را میگویند که از جلو دماغ قشوق روسی و از پیش چشم آن ها در انزای شلیک فرار کرده است و قاضیه منسین دیگر و اتباع آنها معلوم میشود که ناپدید و پنهان شده اند یعنی گرفتار نگشته اند، بعد ازین واقعه اعدامهای عینی و دار زدنی و سباسنها بوقوع نیامد چنانکه اغلب بعد از مداخله روسها در انتشاشات ایران واقع شده و میشود و زوار و اهالی و گسدها آزاد شدند، و در حقیقت دانستن عدّه صحیح مقتولین و مجروحین غیر ممکن است، ولی آنچه من عقیده دارم اینست که تا دو بیست نفر مقتول و خیلی بیشتر از آن مجروح گردیده اند، احدی از روسها مقتول نشد و فقط در یاسه نفر مجروح گشتند و تقریباً خیلی کم و نادر شلیک و تیر اندازی از جانب متحصنین و مجتمعیین بطرف آنها شد

در شب همان واقعه بعد از ختم عمل و آگونهای بر از بار و اقبال و دلو از اسباب و اشیاء قیمتی و منروشات و غیره حرکت داده شد، ولی بعد ها اعاده و حاجا گردید، چهار کرة طلانی بزرگ که با سنگهای گران بهای زیاد بر بوده و تصبیع شده و در چهار گوشه ضریح بودند میگویند مفقود گشته و همچنین چهار بجه طلا که این قبیل بجهها رمز و اشارتی است که در آیینهای مذهبی مسلمین استعمال میشود، چندین صندوقهای پر از خزان که در و دلاها و حجرات دیوارهای حرم پشت شیشها بودند برده شدند که بعد پس آوردند و گویا کسی نمیداند که خرینه باز شده یا نه، قریب سی دکان غیر از طاق که ۵۲ حجره داشت که در داخل حدود مقدس بود بغما و تاراج شدند، اغلب صاحبان این دکانین فیروزه فروشان و جواهر فروشهای دیگر بودند که از هر نوع جواهر و خصوصاً فیروزه زیاد و قدری امته و وانکی هم از سنگهای قیمتی بمعرض بیع گذاشته بودند،

دیدار قونسول ژنرال انگلیس

بمجرد اینکه روسها مسجد و مزار را گرفتند در شب شبیه فوراً یک قدری شدیدی باطراف گذاشته و قراولها ترتیب داده و مردم را از دخول

پانجا منع کردند، روز دوشنبه بعد از ظهر بمبیر
سایکس کونسول جنرال انگلیس و اجزای قونسولخانه
با رفاقت قونسول جنرال روس مسجد را دیدار و
ملاحظه کرد و او را بحرم و خزینه بردند،
خیلی از ایرانیان بمن میگفتند که رفتن و دیدن
بمبیر سایکس خیلی تسلی بخش است برای آنها،
روز یکشنبه یعنی روز بعد از توپبندی اعلانی در
شهر متعمر بود باین مضمون ~~که~~ منسین مسجد
متفرق شدند و شهر امن است مردم باید دکلهای
خود را باز کرده و هر کس بی کار خود برود و
همه آنها ~~یک~~ اسلحه نایه دارند و اجازه برای
نگاهداشتن آت ندارند باید اسلحه را در مرکز
اردوی روسی تسلیم کنند

میگویند که روسها با متولی باشی در مذاکره
هستند که مسجد و مزار را تسلیم بدهند و از او
سندی میخواهند مقرر بر اینکه فعلاً همه چیز و تمام
اشیا، مضمون و سالم است.

این شلیک به (مزار مقدس امام رضاع) مهم
ترین و عظیم ترین حادثه ایست که در ایران از
قرون عدیده باینطرف واقع شدد حالا با کمال نگرانی
منظرم که بعد ازین چه پیش خواهد آمد

چشم دید یکی از اروپاییان

(وقعه بمبارد مان مشهد)

(ترجمه از رساله اجمیت (مصر) لندن)

(منظره بی سنه ۱۹۱۲)

از شب گذشته باین طرف فرد فرد مسلمانان
متلا به تنزیه داری و مصیبت گذاری بزرگ شده
اند، چه آن روزی بود که عالیشان دیدند متها
درجه قصای و قساوت قلبی روسیان را نسبت به
عام اسلامیت بنی مزار مقدس امام هشتم مسلمین
که در وسط شهر مشهد واقعات روسها بمباردمان
نمودند، صد ها نفوس مسلمین را چه از زن
و بچه و مرد بی گناه در آت حول و حوش
مزار مقدس و مسجدی که ملحق بر آت است
خراب کردند، از آن مزار و مسجد امروزه
روسیان کار اصطبل میگیرند، خزاین و جواهرات
بسیار ذیقیت قدیم و اشیا معدنی امانه های بر
پهنا که از دیوار در آت مزار مقدس ذخیره

شده بود و وسیان غارت نمودند، از آن بعد
با قوه سر نیزه تفنگ از متولی باشی و رؤسای خدام
نوشته گرفتند در بمبارد مان مزار شریف باین
مضمون که هیچ چیز را روسیان غارت نکردند
و بی احزای هم نمودند

هیچگونه سبی برای این حرکات و حشیانه روس
بر آن مزار مقدس معلوم نگردیده جز عداوت
قلبی روسیان با اسلام - جوئ در شهر
مشهد مقدس نمایند، هیچ دولت خارجی الا دو
دولت (روس و انگلیس) موجود نیست، مظنون
است که قونسول روس چنانچه دست آویز دروغین
برای عدم گناه خویش در تبریز مرتب نموده به
امضای نمایند انگلیس هم رسانیده بود سی
خواهد نمود که در خراسان هم چنان نوشته و
مرتب کرده بامضای قونسول انگلیس رسانده و
بی گناهی خود را رسمی سازد، در هر صورت
این امر خیلی قابل لحاظ است که چگونه بیان نامه
رسمی در وقعه مشهد از دولتین اشاعه خواهد شد،
ولی حقیقت واقعه را در چند لفظ توان بیان کرد
تقریباً سه ماه قبل دو هزار قشون روسی با
قورخانه زیاد برای انداختن انتشارش در این صوبه
بر امن (چنانچه از واقعات روز مره ثابت گردیده)
وارد و بمجردی که قشون روس بمشهد ورود نمود
آغاز به سازش کردند اول کاری که نمودند سد کردن
جراید محلیه مشهد بود، از آن بعد بدانند موجب
دبول جماعتی را از باغیان دولت به بلوا برانگیختند
ایدر این بارتی یوسف خان جاسوس روس و مستبد
بدنام که حرکات و اخلاق و شرارتش از حد مجرور
خارج است قرار یافت، یوسف خان با همراهان
خود در مزار مقدس امام رضا نحصن جست و در
آنجا اظهار میداشت که ما نه مشروطه میخواهیم
و نه زیر بار هیچ قانون میرویم

حکومت طهران فرمانفرمای خراسان حکم داد
که بقوه جبری متحصنین را از مزار مقدس خارج
سکند - حکومت از خوف اینکه بجادا تصادمی
با روسیان پیش آید با کمال آرومی اقدام نمود ولی
کلیسب نگردید و اندک اندک انقلاب بالا گرفت،
ازین فشار مجبوراً فرمانفرمای خراسان و ساز

رؤساء ادارت از عہدہ های خویش استعفاء گفتند، بازارها بند و کارها متوقف گردید، چند روز بعد یعنی شبہ گذشتہ ۲۰ مارچ ساعت ۵ مسان بدون هیچ گونه آتباء نامہ روسیان شروع کردند به باریدن کلولہ بر مزار و مسجد، و آن مزار مقدس معلوم بود از زائرانیکہ از هزاران میل بزیارت آمدہ بودند سہ ساعت کامل روسیان مسجد و مزار را بمبارد کردند، کلولہ مانند تگرگ در موقع رعد باریدن گرفت، تخمیناً این سیصد و چہار صد نفر کتہ شدند و احدی از اشرار نہ گرفتار آمدند و نہ نقصان یافتند و در حقیقت این معاہست کہ حاش لازم است -

جلسہ الدین

این د. شہادت چشم دیداست کہ فوقاً نکاشتیم و در حقیقت این شہادت است کہ دو نفر اروپائیان بر مظلومیت مسلمانان دادہ و حبشگری و آندن کتی روسیان را آشکارا ساخته اند، منتظریم کہ بہ بنیم جناب بیجر سائیکس جنرال قونسل انگلیس رسا بیان نامہ خودشان را چہ گونه اشاعہ خوانند دادہ و حساب سر ادورد گری چہ تحلیلی برای حرکات و حیثیات اسلام سوزانہ روس خوانند ساختن حق این است کہ آنچه اسلام و ایران را برباد دہد ہمما معاہدہ روس و انگلیس در سال ۱۹۰۷ است، و چون این معاہدہ را سزادوردگری فرمودہ ہر نتیجہ میشومی ہم از آن ظاہر شود تاویل و معیر خواهد نمود لذا مسلمانان راست

نشینند و صبر پیش گیرند

دنبالہ کار خویش گیرند

حیثیات مسلمانان ہند

(در وقعہ مشہد مقدس)

(و حرکات اسلام سوزانہ روس)

(لکھنو)

مسلمانان شہر شہر لکھنو اعلانی برای انعقاد مجلس عمومی قبل از وقت باہضای مجتہدین عظام شیخہ و علمای اعلام سنت و جماعت و رجال و اعیان فریقین اشاعہ یافتہ، بتاریخ ۹ جوہ مجلس بسیار با شکوہی کہ تالی آن کمر دیدہ شدہ بود مجتمع و عدہ حاضرین تخمیناً بین دہ و پانزدہ ہزار بود

باتفاق آراء حضرت مولانا مولوی عبدالحمید از علمای جلیل القدر سنت و جماعت دارالعلم والجمیل (فرنگی محل) بریاست منتخب آمدند، و لطافتین زیاد نقطہای منحل و مدال نمودند، کہ منجمہ جناب آریل راجہ سر علی محمد خٹ و مستر سید نبی اللہ بارسترات لا - و مستر وزیر حسین سکرتری شرقی آل انڈیا مسلم لیگ و و، و بودند، سکرتری آل انڈیا مسلم لیگ جوانی کہ سرادہ ردگری در وقعہ مشہد بہ مسلم لیگ دادہ بودند قرائت نمود و از اطراف تلگرافات ہمدردی و ہمراہی بہ این جلسہ عمومی رسید کہ منجمہ تلگرافات کلکتہ و حیدر آباد وغیرہ بود، از آن بعد مواد ذیل از اتفاق آراء گذشت -

(۱) - حاضرین این جلسہ مجتہدین بزرگ و علمای جلیل القدر و اعیان و رجال از ہر طبقہ مجتمع شدہ منشیای قوت و ناراضی خود شان را ظاہر مینمایند منباب بمباردمان روس بر مرقد مطہر امام رضا علیہ السلام و مسجد گوہر شاہ کہ از رویی مذہب مسلمانان کرۃ زمین واجب الاحترام بودہ و از این رو صدمہ عظیم بر قلوب عامہ مسلمین وارد آمدہ است

(۲) - حاضرین جلسہ از دولت فخریمہ انگلیس کہ بزرگترین دول اسلامیہ من (حیث الرعایا) ہشار است استدعا مینماید کہ جدأ مطالبہ کند و بازستاند آن اشیاء متبرکہ و ذخایری کہ در این جملہ روسیان بفاوت بردہ و برباد کردہ اند، و مسلکی اختیار نماید کہ در آیندہ چنین پیش آمدہا پیش نیاید

(۳) رئیس مجلس را اختیار دادہ شدہ کہ نقل این مواد و صورت این جلسہ را بفرمانفرمای ہند بفرستند و خواہش میکنند کہ بتوسط وزیر ہند بوزارت خارجه انگلستان ہم تقدیم شود

(بنارس)

مسلمانان بنارس نیز اجماع نمودہ و نطق های آتشین برخلاف توہینات روسیان در مشہد مقدس دادہ، منجمہ جناب مستطاب حاجی میرزا محمدنوری زادہ نطق بلینی فرمودہ کہ مورث رقت مجلسیان شدہ باتفاق آراء در رفع واقعات بحکومت ہند و دولت انگلیس مراجعہ نمودہ اند

(میرته)

در مسجد جامع میرته مسلمانان برخلاف حرکات اسلام سوزانه روس در مشهد مقدس اجتماع نموده به تحریک خواجه غلام الثقلین به اتفاق آراء مواد ذیل گذشت . هیئت جامعه مسلمانان میرته از توهینیکه بتزار علی ابن موسی الرضا علیه السلام از طرف روسیان شده کمال تشویش را دارند ، و با کمال غضب نفرت خودشانرا از حرکات روسیان ظاهر میدارند . و از همدردی اسلامی این رای را به عامه مسلمانان پیش می نمایند که بایکوت امتعه روس را نموده تاوقتیکه روسیان بعمذرت پیش نیامده جبران خسارات وارده را نخبند .

مسلمانان اظهار می نمایند که فقط باستساریکه دولت انگلیس از روس در وقعه مشهد نموده قاعث نباید بشود و تحریک میکنند بر اینکه دولت روس با این حرکات اسلام کشانه ایداً قابل دوستی و اتحاد دولت انگلیس که عده زیادی از مسلمانان تحت رعیتی اوست و همواره دلجوئی مسلمانانرا مد نظر گرفته نیست . مسلمانان از بیان این نکته نیز ناچارند که در تحقیر بمشهد مقدس الزام صریح بحکومت و کابینه کنونی ایران بدهند که این واقعات توهین آمیز از بی خبری و بی اعتنائ آنان واقع گردیده است

(بانی پت)

مسلمانان شهر بانی پت ۲۵ ماه می در حسینیه بزرگ اجتماع نموده بر خلاف حرکات توهین آمیز روس در مشهد مقدس با شدت طبعه اعتراض و اظهار نفرت نموده اند از قصاصهاییکه نسبت به زن و بچه و اشخاص بیطرف در حریم آن حرم محرم واقع شده - باتفاق آراء مولوی محمد علی حیدر ریاست این جلسه منتخب آمدند . در این جلسه نطق های آتشین داده شد و سرانی درد انگیز خوانده آمد ، حاضرین جلسه با کمال جوش و خروش بودند و بسیاری با منتهای امل به آواز بلند گریه می کردند ، و توبیخ و سرزنش مینمودند نامسلمانان خراسان و طهران را ، تصنیبه یافت که تلگرافاً اظهار ناراضی و نفرت مسلمانان بانی پت را در حرکات روسیه بحضور فرمانفرمای هند تقدیم نمایند

(بنیاده پور ضلع سارن)

در تاریخ ۲۸ می جلسه عظیمی الشانی از مسلمانان منقده و اظهار نفرت و تشویش نسبت به حرکات توهین آمیز در حرم محرم رضوی نموده . باتفاق آراء جناب مولانا سید محمد مهدی رئیس جلسه قرار یافت . مولانا در نطق خود با تمام جوش و خروش کلیه مصائب و لعناتیکه از روسیان نسبت به حرم محرم و زوار و مهاجرین شده بیان فرمودند . باتفاق آراء مواد ذیل گذشت

(۱) این جلسه بر حرکات ظالمانه روس و قصاص های وحشیانه آن که دو مشهد مقدس نسبت به صریح محرم و مجاورین و زوار آن مرقد مطهر نموده و خزانه و تبرکات را غارت کرده اسلام را توهین نموده و مسلمانانرا دل شکنی کرده با کمال ملامت و نفرت می نگرند

(۲) مسلمانان توجه نامه دولت انگلیس را باین حادثه عظیم متوجه ساخته تمنا می نمایند که از روی اخلاقی اثرات سیاسی خودرا مبذول داشته درانستاده اینگونه واقعات کوشش فرماید و روسیان را مجبور سازد که آن تبرکات و مال و مطاعی را که بغارت برده باز پس دهد و کسانی را که بیگناه مقید ساخته رها نماید

(۳) این جلسه ناراضی خودشان را از حکومت و کابینه حایه ایران ظاهر میدارند که توجه کامل در جلوگیری چنین واقعه عظیم مبذول نداشته است (حبل المتین)

آنچه با اطلاع رسیده دوشصت و شش نسل معتدنه مهمه هندوستان مسلمانان به هیئت جامعه بدون استثناء انجمنها منقده و پروتست ها نموده واستدعا از دولت انگلیس در جلوگیری و رفع توهین روسیان از مرقد مطهر رضوی نموده اند - وجواباتی هم که از دولت به غالب آنها رسیده با منتهای همدردی و همراهی بوده است - ولی همدردی های لفظی توبهای کروب روس را و توهینات و صدماتی که بر قلوب مسلمانان رسیده تلافی نتواند نمود - تمنای مسلمانان از حکومت هند و دولت انگلیس این است که دوست و دولت معاهد خود یعنی روس را جداً ازین حرکات اسلام سوز باز داشته همگام روسیه اجابت نه نموده محض دلجوئی صد ملیون نفوس رعایای

اسلامی خود ترك دوستی و اتحاد و پرا گوید -
 زیرا روسیه که دشمن اسلام شناخته شده بعد شکست
 از اقصای شرق آن قدرت را دارا نبود که بتواند
 چنین توهینات مذهبی به مسلمانان نماید. و در حقیقت
 دولت روس قوت گرفته است از اتحادیکه دولت
 انگلیس با او کرده - لذا باید گفت تیری که
 روسیه می اندازد از دست انگلیسان گرفته - و
 اگر دولت انگلیس جدا به ایستد و نخواهد ممکن
 نیست روس بتواند تا این درجه به توهینات شمار
 اسلام و کسر قلوب مسلمین و به برپادی استقلال
 ایران استقامت نماید - ولی حرف این است که این
 همه آوازه های مسلمانان هیچگونه میتواند تغییرمسلكی
 در سیاست جناب سردوردگری ندهد یا به

در غالب مجاریکه در هندوستان منیاب و فقه
 اسلام سوز خراسان منقذ شده ملامت و سرزنش
 و اظهار نفرت و ترضی خودشانرا از یابست سلطنت
 و کابینه کنونی ایران هر اظهار داشته اند که ما
 کان نمی تائیم منوج و مستحق باشند. و انشاء الله
 ما در این موضوع مسئله مخصوصی خود می نگاشت تا
 رفع شدت که طریق از برادوان اسلامی مان بگردد
 (کلیتاً)

از دو ماه پیش طرف واقعات اسلام سوز مشهد
 مقدس و بهررد مان وحشیانه روس بر سرقد مطهر
 رضوی (ع) که گوش زد عام و خاص گردید مجالس عدیده
 برخلاف حرکات روسیه منقذ و ضق های نفرت آمیز
 داده مواد بسیار از اکثریت آرا گذشته به حکومت
 هند و وزارت خارجه انگلستان پیش شده است چنانچه
 شمه از آنها را سابقاً در جلالتین نگاشته ایم چند
 بوم قبل اعلائی از طرف انجمن معین الاسلام عبر
 ۱۲۰۰ در جیت پور رود اشاعه یافت که در شب
 شبه و ساعت هشت مسان تشکیل انجمن را در
 موضوع وقعه قیامت خیز خراسان اخباری نمود چنانچه
 در وقت معین جنبیت زیادی از هر طبقه مسلمین
 در عمارت موصوف تخمیناً قرب سه و چهار هزار
 نفر ازدحام نموده با اتفاق آرا صدور مجلس منتخب گردید
 از آن بعد ناظرین یکی بعد دیگری با منتهی شدت
 دجه ضق های بلوغ داده مظالم روس و قصد

سوز روسیان و ابطالیائیان را نسبت به انهدام اساس
 اسلام بیانت نموده مواد ذیل را از اتفاق آرا
 گذرانیدند

اول - چون عموم مسلمانان از روی مذهب
 عقیده تامه برقد مطهر امام رضا علیه السلام دارند
 و از حرکات روسیان که توهین بر آن سرقد مطهر
 است کمال نفرت را ابراز می نمایند

لذا حاضرین جلسه از حکومت هند و دولت
 انگلیس تمنا می نماید که چون قصد روس از این
 حرکت جز توهین اسلام نبوده و غرضش مقایسه
 حیثیات مسلمانان در عو آثار اسلامیت است ،
 لذا دولت انگلیس را که دارای صد ملیون نفوس
 اسلامیه میباشد و همواره دلجوی آمان را مد نظر
 دارد فرض است که ترك اتحاد با روس را گفته
 جلوگیری نماید حرکات او را که موثر توهین اسلام
 و دل شکنی عموم مسلمانان است -

دوم - مسلمانان راست که بر سیل عموم از
 حکومت مهربان خود اجازه حاصل نمایند که بطریق
 دوطلبانه بخراسان رفته وفا از حقوق اسلامی بنمایند
 سوم - مسلمانان راست که عموماً ترك امتعه
 روس را گفته و با منتهای نفرت از هرگونه مراجله
 و مخالطه یا دشمنان اسلام اجتناب ورزند

مجلس قرب نصف شب با کمال کامیابی خانمه
 پذیرفت و مسلمانان با منتهای حزن و الم متفرق شدند
 و قرار در این یافت که مجالس عدیده در شهر
 کلکته شده و دفتر اعانه هم باز نماید برای کسانیکه
 دوطلب حفظ حقوق اسلامی میشود و دارای استطاعت
 نباشد تأیید نمایند، یکی از ناظرین بیان نمود که
 گیرم ما نتوانیم در میدان مدافعه حقوق با خصم
 مقابله تائیم ولی میتوانیم بخدمات مدافین از قبیل طبیح
 طعام و سایر خدمات و غیره پردازیم - تا کنون
 کتر مجلسی بدین جوش و خروش منقذ گردیده بود
 مواد مذکوره را قرار بر این شد که بحکومت
 هند و سایر مراکز لازمه دیگر برسانند

مشهد

شماره های اخیر: جبل‌التین در واقعات جانگداز خراسان نکته فروگذار نه نموده و آنچه را نگاشته تمام صحیح و خالی از شائبه بهتان بوده شک نیست که روسیان داد وحشت داده و با منتهای بوبریت و بامال نمودن شعار اسلامیت اقدام نمودند ولی بهقیده نگارنده بشر از روسیان قابل ملامت بلکه بدتر از آن پیدیان کسانی هستند که بالعان آله پیشرفت مقاصد روسیان شده و به (منات) های معدوده دین خود را بدینا فروختند اشرار مانند یوسف خاں هراتی و امثال آن هم چندان قابل الملامه نیستند چه شرارت آنها مبروف و خون ریزی و رشوه کاری و بر باد دادن اسلام شمار آنها بوده است بدتر از اینها بلکه نازیباتر از شریح قاضی و لشکر این سعه آن ملائیانی بودند که امثال یوسف خاں هراتی و سید محمد طالب الحق بگرد کاکل آنها گشته و به پشت گرمی آن پیدیان آن طوفانهای بی تمیزی را بر پا نمودند و اینها این وقعه خراسان بزرگترین محکی بود برای ملائیانی دین بدینا فروش هدیج شبه نیست که روسیان در محو اسلام کوشش و در پیش بردن مقاصد سیاسی خود سعی بوده اند ولی اگر آن ملائیانی دین بدینا فروش تا آن درجه قهویت به اشرار نداده و آن احکام کفرانه را بحیال نمیفرستادند تا این پایه روسیان موقع نمی یافتند که باین حرکات اسلام بر بادده قیام نمایند پس باید گفت این ملائیانی قاید جیش روس و سایش توپچیسان روسیه بوده در حقیقت باید گفت گلوله هاییکه بگداید مطهر و ضریح مقدس وارد آمده از انور میسرورب های ضاره بوده هرگاه ادلاق لفظ قاتل امام حسین به یزید صحیح باشد باید گفت که شعار اسلام را این جماعت شکم پرست در هم شکسته ، روسیان را باین بی احترامی ها و داشتند محض اینکه خواستگارش جبل‌التین بدانند که تمام خرابیها از خودمان است و در هر نقطه از نقاط ایران شیخ فضل الله ها ملا قربان علی ها بسیار اند ورقة را که يك مشت ملائیانی خراسان نگاشته بدست اشرار دادند دیلاً مینویسیم تا بدانند که آنچه را روسیان کرده بدست همین ملائیانی بوده است این ایام شهرت داده اند که کابینه طهران

امنیت خراسان را از قونسل جنرال روس خواست و هزاران الزام بمرکزبان داده میشود با این که این دعوا بدون دلیل است اگر هم واقع طهران چنین کاری نموده با این احکام شریعی ملائیانی خراسان جاره خود را منحصر یافته است ، چه اگر دولتبان میخواهند اشرار ورؤسای آنها که عبارت از این ملائیانی باشند منتشر سازند طوفان بی تمیزی ایشان از این سر تا آن سر ایران را کفرکابینه بر میزند و بید نبود که مزید بر حسارت آنان و بر بادی اسلام هم میگرددیدند ، خوب است که تر هر فریضه دعا کنیم که خداوند شر این ذوات خبیثه و شکم پرستان اسلام فروش را از سر عامه مسلمانان خاصه ایرانیان کم و کوتاه فرماید که آنچه باسلام و اسلامیان وارد آمده از شامت و پیدینی این جماعت بوده این است خط سید محمد طالب الحق که به پشت گرمی احکام کفرانه ملائیانی بر ما فرمای خراسان شاهزاده مذبذب رکن الاوله نگاشته است

کابینه است که از مسجد گوهر شاه

(به رکن الدوله ایالت خراسان اشرار نوشته اند)
حضور مبارک حضرت مستطاب اشرف اعظم والا شاهزاده رکن الدوله عرض میشود : ملت و مملکت خراسان در سیاست مملکتی تابع مملکت آذربایجان و اغلب عمالت محروسه ایرانند و احکام صادره از رؤسای طهران را که ریاست ایشان برخلاف قوانین موضوعه کل دول و مال متنوعه است مطاع و مطیع نمیدانند و میگویند باید قلمرو خراسان و سیستان که الیوم در ظل ملامت ملوکانه بندگان اعلی حضرت همیون شاهنشاه اسلام محمدعلیشاه قاجار خدایه مملکه و سلطانه است مثل مملکت آذربایجان و اغلب عمالت ایران از شوائب و آلائش ادارات جدید متمده عدایه و نظمیبه دوائر ملانیه و نواقل و بلدییه و انجمن و عوارض فوق العاده و فروع آنها مبری شود و کافی السابق مسؤل نظم شهری بیکاریکی و کمدخدایان محلات باشند و آلات محرم و آزادی در اشاعه منکرات شرعیه و روزنامهچه موقوف گردد تلگرافخانه و پوستخانه در تحت نظارت چند نفر از منتخبین مات شاه خواه باشد ازین تاریخ قدغن آکیده شود که دیناری از مالیات خراسان بحواله طهران داده نشود و شیخ حسین

اسرابادی و منشی نظام و نلام علی زدی و جواد بلور فروش فوراً و چند نفر دیگر از سر حلقه های مفسدین که در موقع اظهار میشود تبعید شود و ایالت جدید خود را علناً به سمت مأموریت از طرف قرین اشرف اعلی حضرت هابونی محمد علی شاه ارواحنا فداء معرفی فرمایند و بر طبق مستدعیات اجتماعی ملت خراسان سواد مضابق الاصل احکام مطاعه عموم حضرات حجج اسلامیه کثرالله امثالهم نهاً حضور مبارک انصاف و نیر آن احکام مقدسه در بالا خانه مسجد جامع موجود است اقتضای علم اسلامیت و حقوق شاه برقی و مرحمت بدرانه حضرت اشرف والا دامت شوکته امید می رود در ظرف ۲۳ ساعت جواب صریح قطعی اضیبنائی مرحمت شود تا موجب مزید امید واری و دعا گونی ملت شود یا اجازه فرمایند بر نحویکه ملت فک زده صلاح دانست خود را از قید اسارت جهودانه این چند عالم رهانند والسلام علیکم

از طرف ملت شاه خواه خراسان - حرره الاحقر الیزدی محمد ضابطائی مال الحق
(سواد احکام ملا نمایان)

از حضرت آقایان عظام و حجج اسلام ارض اقدس استلام و سوال میشود که این هیجان عمومی و اجتماعات فوق العاده شهری و محرائی در مسجد جامع و صحن ها و کوچه و بازار ها برای چه بوده و ملت خراسان را چه مطلب وجه میخوانند و آیا تقاضای ملت خراسان از مقاصدیکه اخبار میدارند مشروع است یا خیر
(جواب ملا نمایان ارض اقدس)

اجتماع مردم در مسجد بجهت درخواست و انفاذ و اجراء سلطنت اعلی حضرت اقدس شاهنشاه اسلام بنام محمد علی شاه قاجار خلدالله ملکه بوده است حرره الداعی محل مهر آقا میرزا ابراهیم
محل مهر حاجی میرزا محمد سرابی

فرض مسلمین ذرأ از اجتماعات فوق العاده ماودت ظهیر الاسلام و المسلمین محمد علی شاه دام ظله علی رؤس الموحدين و رفع ادارات علی الاموالق خواهش ملت همین است - الاحقر علی الحسینی النجفی السیستانی محل مهر حاجی میرزا عبدالباقی، محل مهر حاجی میرزا

محمد باقر مدرس آنچه مرقوم فرموده اند صحیح است - محل مهر سودخیری است، محل مهر حاجی سید علی محمد سیستانی

مادامیکه امام عصر عجل الله تالی از ظهور نور جمال خود عالم را منور فرموده اند وضع قانون در مقابل ملت اسلام کسب محض است از هر کس صادر شود البته بزودی دفع و رفع این بدعت مغیره شریعت احدی شود اولی واسب است که الضرورات مقدره بتدریج با بحال مقتضی سکوت بود الا ان بحمدالله ظهیر الحق و نعم النامل - محل مهر حاجی سید حسن کاشانی

هیجان عمومی و اجتماعات فوق العاده مردم ارض اقدس بجهت انفاذ و استقلال سلطنت مستقله شاهنشاه اسلام بنام اعلی حضرت محمد علی شاه قاجار و رفع این ترتیبات است که در این چند ساله مشاهده و محسوس شده است الاحقر عن آبر اداوندی

معلوم است که رعایا محضند و این مشروطه که برپا شده است حرام و ولایت پادشاه مستقل میخوانند و بغیر از اعلی حضرت محمد علی شاه نمی لایق سلطنت نیست و هر که غیر از این دوا داشته باشد غیر از خیانت بدین و رعیت نخواهد بود - حرره محل مهر حاجی میرزا جبار خراسانی - محل مهر امام جمعه خراسان

کجا حرره سید اعلم و اخترمدین و افقه الزهراء الراشدین سید الحاج علی السیستانی و هو المتیج حرره الاحقر محل مهر آقا سید عبدالله حابری

آب اشغابی که احقر خدمت شایسته رسیده ام از علماء و تجار و کسب و غیره استدعای آنها این است که این مشروطه که مشاهده شده فروعات او برداشته شود و سلطنت مستقله باشد - محل مهر حاجی شیخ عبدالحسین حاجی شیخ عبدالرحیم

شک و شبهه نیست و صلاح مسلمین در سلطنت استقلالیه اعلی حضرت شهر یاری محمد علی شاه قاجار خلدالله ملکه سلطانه است و مشروطه و قوانین و ادارات جدیده شرعاً خلاف دین و ضرر اسلام و المسلمین است و موقوف کردن و برجیدن آنها واجب است و ظاهر است که تمنای عامه رعایا همین بوده است

حرره الجانی محل میرحاجی شیخ اسمعیل قانی
در اینکه قانون مشروطه که دیده شده برخلاف
قانون شریعت مطهره است شبهه نیست و مملکت
بدون سلطان مندرمه پشیمان است و بموجب اخبار
آل محمد صلوات الله علیهم اجمعین محبت سلطان الاسلام
و دعای وجود مبارک شاه لازم است و فعلاً تمام
مردم طالب و انتظار مقدم مبارک محمدعلی شاه را
دارند

کاش آن بخشم رفته ما آشتی کنان

باز آمدی که دیده عشاق بر در است

امید است که ببرکت امام زمان ارواحنا فداء که
اصلاح تمام مناسد بشود

حرره میرزا عبدالمجید خادم بانی

اللهم انصرنا بنصرتك العاجل ومن علينا بوجود
السلطان العادل و هو السلطان الكامل والحقان العادل
الامان ابن السمان محمدعلی شاه قاجار ظله الممدود
حرره محمد حسین شیخ الاسلام

بعبارت مختصه بضمون و متحد لئلا تصریح بر
طالب شاهنشاه محمدعلی شاه قاجار و لزوم برهم زدن
ادارات حرره سیف السلطان الیشاپوری ، صحیح است
بما اثمویه حرره شیخ محمدعلی پیش نماز حرره نظام العلماء
آنچه مستناد میشود بعقیده احقر آیت کافه
اهل و خراسان عموماً و علمای اعلام خصوصاً سلطنت
اعلی حضرت اقدس همیونی محمدعلی شاه قاجار را بدل
و جن خود مان و رفع ادارات خالیه را عاجلاً
و اب و طالب میباشند خداوند مسئول ما را
اجابت فرماید

حرره الاحقر عزیزالله الرضوی المشرف

ان اکتب اصالتاً عنی و وکالتاً من اهل تربت

بل تن جمیع السعین بطاب و تربد سلطان الاعظم
والحمان الافخم ناصر الملة والدين محمدعلی شاه قاجار
ادام الله ظله علی رؤس الانام

حرره الاحقر الجانی عبد الصمد تربتی

نجم فاد را کشتند همین ملاها آباری کردند
جهلا و حقاء کالانام بلمه اضل خرمن کشیدند و
خوشه چیدند کل مسالها حدادند وجود این علماء
تجاها را از این مردم بگیرد

این فتاویی بنام اسلام دست آویز قونسل
روس و مورث شرارت جهال مشهد و شیوران
و مسلمات نماهای شاه برست گردید ، و باسم
ترویج دین و نشر و بسط آئین حضرت سید المرسلین
برخاسته بنسلی هتاک را به اهالی گذارده هر کس
از حنفا و مسجد عبور کرد نسبت های کثیر باو
داده نقره دانش آوردند هر که آنها را ناصح شد
کافرش خواندند تا عبور مردمان با آبرو و نوب
از بسط های مقدس قطع شد و بقدر شش صد نفر اشرار
مسلح در اطراف ناسرین و مروجین دین بدینا فروش
در محن و مسجد گرد آمدند و باشاره قونسل روس
شها بسای دست درازی بخانه و اموال مردم گذارده
و صبحگاه آن سرفت را باسم پامس ها از منابر و
غرفات انتشار داده اند مردمان شهر از ترس مال
و جان و ناموس تماماً برای خود تحصیل اسلحه
نموده شها به تشیک و تیر اندازی و حاضر و بیدار
باش بروز آوردند چون شباه غالباً الی مسلح شدند
در انتظام شهر بکلی از دست اداره پلیس خارج
و کیسرها را جمع کرده بمراکز نظمیہ رفتند همینکه
این مختصر پلیس هم از شهر برداشته شد مروجین مقاصد
روس و ست بر اقتدار خود داده از بست ها خارج
و بمردم اعم از خارجه و داخله هتاک را شدت دادند
تا اینکه رفتند در بالا خیابان نایب حبیب نامی که
کیسرها بالا خیابان و جوانی بسیار زیبا و رعنا بود
و مردم از حسن خلق و رفتارش تریف می نمایند
و در دکان دلاکی مشغول اصلاح بوده است کشتند
و دست به غارت گذاشته دو محل کیسری به خیابان
خراب کردند و در و بجره و چوب و سردرهاش
را بردند با وجودیکه هر دو محل ملک مردم و
اجاره نظمیہ بود

خلاصه بعد از دو ساعت ازین چپو وغارت دو
مزل بسیار جاهای مهم مثل سرای شاهوردیخان و
و عیدگاه را که خالی و مقل بود در وا شکسته
خانه بعض از تجار را تهدید نمودند و روسپان
بخند و به راه سه جار محل اهم مهربانک مراجعه ، اداره
تشیاف و سرای امام جسد را که تجار ارامنه ساکنند
تحت حفاظت گرفتند این محل ها تمام اطراف بست
واقع اند حضرات از اشاره روسها باز بمراکز خود
جمع شدند هاروز حکومت بطهران استعنا داد و نظم

شهر به سردار قشون روس تعلق گرفت روز پنجم ربیع الاخر از طرف جنرال اعلانی منتشر شد که سه روزه تمام مردم خلع سلاح کنند و از اجتماع و شرارت‌هایشان بپرهیزند مقرر شد در عرض سه روز آن قدر بیکه لازمه نصیحت و واسطه و وسيله بود از طرف خبر اندیشان نزد حضرات آمد و رفت کردند و قونسل روس هسانه نمود که من مجبورم شهر را منظم نمایم و هرگاه استمال قوه جبریه نشود احرام رعایای ما از میان خواهد رفت

خلاصه مهلت سه شبانه روز خلاص شد تقریباً چهل ساعت دیگر تالیفات آستانه مقدسه و کلی بزرگان را امام حجة نمودند و نوشته از ایشان گرفته شد که از عهده انجمن این فتنه برآیند به اتباع خارجیه اعلان دادند سردرهای خانه خود بپوش زدند و صبح روز دهم باز بحضرات و علماء و غیر ذلک خبر دادند که دو ساعت بنروب مانده شما را اربست ها خارج میکنند بزور. خود تالیف بخوشی اسلحه گذارده بروید جواب ایام نامواب دادند. مردم شهری هم که عبارت از رجاله باشد و بعضی مردم که تقدستان بسیار زور آور و زیارت و تماشا مشغول و خواطر جمع از اینکه به طرف بست امام علیه السلام گلوله توپ قدرت آمدن ندارد و در محن و حرم مطهر و مسجد مانند یکساعت و نیم بنروب توپهای کوچک و بزرگ بپوش آمده قشون روس از چهار سمت حرکت کرده بیدرنگ از دروازه بالا خیابان و باین روانه شدند غروب وارد بست ها و شام وارد محن ها و یکساعت از شب گذشته کل بست ها و متعلقات آن در تصرف قشون و انرار را تماماً فرارنده جزئی دستگیر شدند با طالب الحق. بن بود ترویج آقایان علما نمایان که از اول شروع ترویج الی آخر تقریباً آنچه مسموع شد هزار نفر بگناه مقتول و تخمیناً ده کروار خسارت تجارت و زراعت و کسب اهالی خراسان وارد آورده بعد ما هم وارد خواهند آورد

چهل امین

الزاماتیکه بنام نامی علما در وقعه خراسان داده میشود بهتان عظیم است، چه اشخاصیکه آن ورقه مضاره را امضا نموده و سبب این حادثه اسلام سوز

شده احدی از آنها در شمار علمای اعلام نبوده و نیستند. يك جماعت شکم پرست منت خوار ریاست دوست که فقط عمامه و ردای به تن آراسته اند باسم علم و علما این ورقه را امضا داشته و علتش هم همان چند منافی بوده که از طرف جنرال قونسل روسیه بهر يك از آنها تقسیم گردیده بود و شرح آن مفصلاً با رسیده که بجای خود خواهیم نکاشت ورنه این بی دینایکه هیچگونه آشنائی با اسلام نداشته محمد علی مطرود هم ندارند فقط مدهوش وعده و وعیده های آینده قونسلگری روس شده که اگر محمد علی باید در حق شما چنین وچنان خواهد نمود. و اینک هم در کمال ندامت اند که ندانستیم ری رسیده و نه بخرمای بصره و هیچ دلیلی در عدم شرکت روسای روحانی روشن تر ازین نیست که علمای بزرگ مشهد که دارای دیانت و رسوخ بودند احکام عذبه که برخی از آنها را در شماره های قبل نکاشته ایم صادر فرموده متحصنین مسجد و محبین را امر بخروج و ترك اسلحه داده تا جائیکه وجوب ترك تحضر را اشعار فرمودند. نهایت همین پیمیمان و مواعید و اشارات سری قونسل روس نگذارد احکام آنات بموقع اجرا درآید و این حادثات اسلام سوز پیش نیاید

سقیه ما بر فرد فرد مسلمانان لازم است که برای زندگی حسیات مذهبی و فراموش نشدن این وقعه اسلام سوز همساله با زدهم ربیع الثانی را مانند روز عاشورا یوم ماتم قرار دهند. برای عبرت اخلاف لازم است. چنانچه در مصیبت امام حسین نام شهر، سنان، یزید، خولی، و امثال آنها را ذکر و ورد زبان های خص و عام گردیده در تمام ۱۱ ربیع هم اسامی بانیان فساد و مویدین حقیقی روس یعنی این اسلام فروشان را یکان یکان ذکر و با سر زدن و توبیخ توام قرار دهند

و ما از وقایع نکاران موثق اداره تمنا میبایم که طلبا لمصالح الله از روی صداقت و صحت منسبتین و خائنین از هر طبقه که محرك اقدامات روس شده اند بداره نکاشته تا در تاریخ روزگار ناشایف بزشتی یاد گردد که این هم یکی از خدمات بزرگ بعالم اسلامیت بشمار است

یکی از وقایع نکاران جراید آلمان

(مقیم طهران مینویسد)

من از زمان ناصرالدین شاه تا کنون اوضاع مختلفه در این شهر پای تخت دیده‌ام ولی هیچ دوره را مانند دوره کنونی اهالی طهران را بی اختیار ندیده بودم باید زمانه ناصرالدین شاه خصوصاً آخر آن را بمبوحه استبداد تصور کرد، ولی وقتی مشاهده میکردم يك دبدبه حكومتی و يك مطنله ملتی ملاحظه می شد عهد مظری دوره رزخ بود نه استبداد گشته می شد نه دوره عدالت يك اوضاع هرج و مرج مشاهده میکردیم ولی باز هم ایران را بی حکومت کسی نمی گشت و هیمنه شاهنشاهی درین پای تخت نمودار بود، پس از آنکه ملتیان از مظنرالذین شاه مشروطه را گرفتند اگر چه از شوکت و اقتدار سلطنت کاست ولی دبدبه ملی از در و دیوار این شهر تراوش مینمود، زمانیکه محمدعلی مجلس را به توب بست اگر چه شوکت ملی در هم شکست ولی باز هم برو برو پادشاهی داشتند یعنی ضهراب از مرکزیت نیوفتاده بود چشم همه برکز بود و به آسان کسی نمی توانست نمود از اوامر مرکز نماید، چیزی ذول نکشید که باز ملتیان تابه حسته محمد علی را از تحت زیر آوردند، شوکت و اهت ملی جناب بالا گرفت که میتوان گشت از زمان ناصرالدین شاه تا آروز در سلطنت ایران هم چنین شوکت و هیمنه نمودار بود، اگر چه بواسطه اختلافات رؤسا و سرداران آن شوکت و سعوت تا در باز برقرار نماید ولی باز هم مرکزیت طهران را کسی انکار نمی کرد و تا توجه نظر تمام نقاط برکز بود، ولی درین دوره که نه مستبده است و نه مشروطه درین شهر نه دستگاه سلطنت مطنله دارد نه اساس ملیت باقی مانده نائب السلطنه حکم يك واعظ و ناصح پیش ندارد وزراء با اختیارات تامه که دارند بی اختیار محض اند، نه تنها نظر کایه ناط از طهران مرتفع شده بلکه بر شکر نظر حایه طهران به سایر نقاط معطوف است هر نس در هر جا هر چه میخواهد میکند و ابدآ ملاحظه از مرکز نمی شود اساس هرج و مرجی بروی کار آمده که در هیچ دوره ندیده بودم وزراء با آن اختیاری که دارند بی اقتدارند تمام

دستخوش دو سه نفر خارجی و نظر شان بدست آنهاست گرمی بازاری که دیده می شود برای مسبومورنارد بازیکی است که مالیه دولت بکف اوست و او هم انگیز گردان روسیال است، انگلیسان با دازه که پیش اوفتاده بودند درین شهر عقب اوفتاده اند و میتوان گشت که هفت نفر وزرای ایران حکم عروسک را پیدا کرده که با ریسان کشیده شده و سر آن ریسانها تمام بکف سارت روس است هر وقت نخواهد آن عروسک هارا بکشیدن ریسان متحرک می سازد و به ورجه و فروجه مجبور میکند

نائب السلطنه بریشان، وزراء، درکار خود حیران، ملت سرگردان، میدان داری منحصر روسیال است فقط سارت انگلیس يك مرسى برای روسیال باقی مانده، موضعی که کارها پیشرفت می نماید بزودی ترس روسیال ازین مرس هم مرتفع خواهد گردید، در يك گوشه شهر فقط يك جلوه مختصری در جماعت محدود مختیاران نمودار است آهم از ترس سارت روس قدرت خود نمانی ندارد و همیشه ترس روسیال از مرس مرتفع شد این قوت هم خود بخود مضمحل خواهد گردید،

حسبات ملت را دولتیان محض خوش آمد روسیا کشید، اینک زیاش بخودشان وارد آمده است ملاحظه که سیر روس چندى قبل که مجلس بود از وزرای ایران داشت امروزه ده يك آرا ندارد، نائب السلطنه خیلی کوشش دارد که وکلای مجلس را از نو منتخب نماید، ولی روسیال از گوشه و کنار مانع تراشی می نمایند وزراء هم خود شان را با حته خود را بی تکلیف می بندارند،

به زور انگلیسان محمد علی از ایران خارج شد ولی روسیال آنچه را بذریعه محمد علی نتوانستند بکنند بواسطه برادر کوچکس سالارالدوله وامثال آن دارند انجام میدهند کارهایی کشیده است که سزای روس و انگلیس تکلیف بوزراء می نمایند در تعیین حکام و در حقیقت دارند در منفعه نفوذ خود شان با الواسطه حکومت تعیین می کنند، بوزراء زور می آورند فرمانها را در مقابل سالارالدوله بحکومت کرمانشاه بفرستند و در بامان دستورالعمل فرار به فرمانها میدهند، داد و فریاد شان برای

ولی چون دارای علم و اطلاع نیستند در عین وطن
خواهی هم از خود خواهی دست نمی کشند این
است وضع امروزه طهران فردا چه پیش آید نمی
دانم ولی آثار خوشی برای آینده این مملکت
منظوم نمیرسد

ترجمه از روزنامه اقدام
(منطقه اسلامبول)

بعد از آنکه حکومت وکابینه ایران به وینج
آمال روس و انگلیز سر فرو نموده باز با اندازه
که تخمین و گمان میرفت به تشکیل یک حکومت توانا
موقیبت حاصل کرده است حکومت روس و انگلیس
برای از یاد بردن وقایع تبریز که دوست هزار لیره
با همت درسد قایض به حکومت ایران قرض دادند
و در مقابل این وجه پس از تصدیق منطقه
نمود خود شان کمزکات ایران را که مایه الحیات و
منبع بگانه ثروت را تشکیل میدهاید در مقام تهرین
بدست خودشان گرفتند . اساسا برای لرزایدن
و ریختن شالوایه مالیه ایران حکومت روس ناوانتیا نوم
های بدربی خودش عذر مسر مورغان شوسر
آمریکائی مشاور خزینه و مالیه را خواسته و با
مورغانس حتام داده بود . وقتیکه مشارالیه از ایران
به امریک برمیگشت در همه پای تختهای اروپ و همگذر
خود مخبرین مطبوعات و مجیدینهای سیاسی هم
معلومات خودش را که در حق ایران داشت
و هم مداخلات خبی زشت و مذموم روسها را
یا یکرمان موثر یک یک بشمار آورده آنها به امورات
مورغان شوسر شرای امریک و عثمانی در ایران
مداخله نکرده باقی همه سفرای اجنبی به قویت
قطعه نظر روسیه کوشیده بودند . مامورین بلجیک
که بجای مورغان شوسر تعین شدند به برای اصلاح
امورمالیه و اقتصادی ایران بوده بالعکس برای اینکه
حکومت ایران را روز بروز در زیر بار و ام
روس و انگلیس بگذارند انگلیخته شدند . الاخره
یکی ازین مامورین مذکور باامورات مالیات و تمصیلات
ولایت مشهد مامور شده و از بول دادن به اداره
بلدی که قانونسها را نمیتوانستند بسوزانند امتناع کرده
و لذا طرفداران روس از نادریکی شب فرصت
را غنیمت شمرده به چهارسو و بازارها هجوم
آورده و دکاکین را بتاراج برده اند .

نامنی خرق تجارتی باند است ولی همه گونه مانع
از اندامات کابینه می شود . یک فر مختیاری را
حکومت شوسر میدهد . سنیر انگلیس با واسطه
مخانت می کند میخواهند قطعاتن طریق و دزدان
را بگیرند از یکطرف شهرت انقلاب می اندازند و
از طرف دیگر قطعاتن طریق را تحت حمایت خود
می آورند . بدست وزرای ایران مقاصد خود را
اجرا می کنند و از محبوب القلوبی آنها در نزد
ملت نگاهند

با این وضع کجای نمی آید روسها بگذارند
دوباره مجلس منعقد شود یعنی مانند مجلس سابقه .
روسها می خواهند مجلسی در طهران منعقد شود
که مانند وزراء تابع اوامر سفارت روس باشد و
شاید هم موقتمقتدراین امر بشوند . من مثل سائرین
خیلی از ام وزرای کنونی نمیدهم وضع فسمی پیش
آمده که هرکس دیگر هم بجای آنها بود پیش از
آنچه آنها می کنند نمی توانستند کرد

طهران بلکه تمام ایران فقط است و این
فحظی را دستی آورده اند تا که حییات ملی ایران
از دائره ماکولات خارج نشده به سیاسیات گذر
نمایند روسها تمام همشان این است که یک بازی تازه
پیش آورده بر روسیه باشد یک عده قشون بطهران
بیاورند چه فعلا جز رعب در خدایان قوت دیگر
ندارد اگرچه نزاقان ایرانی که تحت افسری روس
میشاند و اواقع قوت روس شناخته می شوند ولی
بزمه میخواهند قشون خودشان هم در طهران باشد
روسها چندان از سلطنت سالارالدوله خوشوقت
معلوم نمی شوند نظر آنها فقط در این است که
دولت ایران مشغول مانده همیشه نزد اوامر سنیر
روس خاضع و خاشع ماند

۲۲ سال است که در این شهر قیام نموده
هیچ زمان بروقتی و بی بولی و بی اساسی کار ملت
و دولت ایران را مانند این ایام ندیده بودم . دو
عیب بزرگ در ایرانیها موجود است یکی آنکه
حیج طبقات الاشد و بدر خودبینند و خودخواه و ابدأ
بنادای خویش قائل نمی توانند بشوند . دوم ماده اینار
نفس در ایرانیان کم دیده می شود و هیچ قوم هم
مستقل نتواند ماند جز باین دو صفت . جسته
جسته میانه ایرانیها وطن خواهی احساس می شود .

از طرف (محمد علی) و شاع السلطنت که
تلگرافا به یوسنخان مرانی او امر لازمه داده شده
ود ازین رو برای ضبط شهر مشهد و خراب کردن
مدفن (امام) وسیلهٔ بجهت روسها احضار کرده
شد و در همان گاه کابینه و حکومت ایران
که با انگشت روسها مبرقصد تلگرافی بوالی مشهد
نموده و اظهار داشته اند که در ظرف ۴۸ ساعت
آسایش شهر را فعلا اعاده بکنند و حتی صلاحیت
نامه تا آنها داده اند که اگر احتیاجی به توب
بستن مزار امام هم باشد به بندد و برای جلوگیری
افتشاش مشهد چند نفر پولیس مخصوص از طهران
فرستاده اند که در مشهد بومب بیندازند قونسول
روس هم برای ضبط و استیلای شهر مشهد بوزارت
خارجیه خودش تلگراف کرده و حسب الامر که
صلاحیت داده شده بمعاملات لازمه اقدام نموده است
بناءً علیه بعد از آنکه سالدات های روسی با گلوله
توب قبه و مزار امام را خراب نموده لا ابالی
داخل شهر شده به آروزوهای خود شای نائل
آمده اند بروفسور (ادوار براوت) در روز
نامه مانچستر غاردیان نوشته و با شدت تمام پروتست
میکند از اینکه روسها مکتب نفیسه خط دستی
حضرت رضا و آثار قدیمه مزار مبارک اش را
مصادره نموده اند. بعد از آنکه در میان اهالی و
حکومت و ژندرم و پولیس زد و خورد و خون
ریزیها شده و بازار و دکانها بسته ماند از طرف
فونسول روس احکام عسفی. حکومت نظامی اعلان
ودکان بازارهم بازور کشاده شده است. چنانکه در
زد و خور مذکور بسیار از بیگناهان و معصومین
ترک رخت زدگی کردند بسی از تاپینهای پولیس و
سرکرده هایشان تلف و چند باب قراولخانه هم
خراب شده است. پس ازین وقایع وحشیگری
بامر و اشعار فونسول روس حاکم مشهد مجبوراً
استعفای خود را داد، یکروز بعد از حادثه مذکور
پولیسهای حکومتی از طرف صاحبانصیان نظامی
روس برای ماهیانه گرفتن احضار شده بودند اولاً
اسلحه آنها را گرفته و بعد خودشانرا بزندانب
انداختند، باطراف مرقد حضرت رضا که زیارتگاه
ایرانیانست سالداتهای روس گرد آمده اهالی را از
زیارت منع کرده و همهٔ دواتر مأمورین ایران

پست و تلگراف و پولیس و ژندرم و قراولخانه
ها، ضبط نموده و شبانگاه قانسهایی شهربرا
سوزانده اند. فردایش بیاننامه از طرف روسها
به اهالی نشر شده اینکه باید همه کس سندی برای
حمل اسلحه خودشان داشته باشند وگرنه اسلحه آنها
جبراً گرفته و بمخودشان مجازات سخت داده خواهد شد
ایرانیان. وفق که دیدند به زیارتگاه خودشان
تجاوز شد به گردنهای خودشان کس انداخته و
سلاح بدست شده و برای جپاد در حد روسها
پیمان بستند. در وهلهٔ اولی عددی که از اهالی بیجان
آمده تخمیناً سه هزار بوده و بالاخره هزاران کس هم
به آنها مدحق شده اند

آنکه سالارالدوله است از ادعای شاهی در گذشته
اکنون لقب (حاجی دین اسلام) را بر خودش
بسته است. در حالتیکه باوسال حکومت ایران
مشارالیه را با کمال سختی آذاب کرده و خودشرا با
اتباعش از حدود فرا رانده و بند بستند مذکور
استنا نکرده تا اینکه سالارالدوله اشترار و اعوان
خود را گرد آورده و هجوم به ایران کرد اگر
حکومت ایران جدیدت خود را از دست بیداد
مشارالیه بار دیگر حیارت نمیکرد که داخل ایران
بوده باشد حالا برای رفع بر تبهیداش استمداد از
حکومت روس را در طهران تذکر میشود. اگر
سربازان روس سالارالدوله را از همدان و کرمانشاه
قراوانده و از سرزمین ایران بیرون کنند هیچ
شبه ندارد که همهٔ آن ناط زبر اشغال عساکر
روس خواهد ماند. در بیان علما و رؤسای دینی
ایران بنسبیت همین اجراءات حکومت و کابینه
طهران آثار ناخشنودی رخنموده و بدین وسیله
همان عدم خوشوقتی همهٔ طبقات و صاف اهالی
سرایت نموده است. بقیدهٔ اهالی ایران نائب
حکومت و مصمصام السلطانه رئیس بل بختباری استقلال
ایرانرا دانسته و فهمیده روسها فروخته اند و حقیقت
این افکار در نزد ما هنوز مجهول است تا اهالی
نسبت به تصورات خودشان ادعا میکنند که ایات و
براهین در دست دارند و اگر در ایباب بر ایات
و بیانات معلومه در یک جا جمع آورده شود معلوم
میکردد که مسئله مذکور اهمیت دارد از جمله مسائلیکه
گفته میشود اینهاست

و قریباً حکومت مجلس شورایی ملی را
پراگنده نمود دیگر به اجتهادش اقدامی نکرد .
مورغان شور آمریکان که مشغول خدمات صادقانه
و فنیانه ایران بود موافق آرزوی حکومت
معزول شده و سبب معزولی مشارالیه هم این بوده
است که میخواست از املاک رجال حکومت مالیات
بگیرد . و بجای شخص معزول کسیکه مظهر امنیت
و اعتماد ایرانیان باشد نیامده بازیکها ، مامورین
گمرکات که آلت ترویج آمال روسها هستند تصویب
حکومت معین شده اند حتی از مینا هو و ولوله شهر
تبریز که گاهگاه رو مینمود و باعث هیجانات
مبکشت حکومت و کابینه ایران (بزعم ایرانیان
مستبدین و مرتجعین) دلتنگ شده و بستوه آمده
اولاً مردم را بمقامت در جلو روسها توصیه و بعد
ملاطبت را اشعار کرده و گاهی که هر کس با از دائره
کار عقب کشیدند عساکر روس با دلخواه خودشان
جانیده و خیلی بی گناهان را کشته و مدار کشیده
و يك ایالت بزرگ را در دست نمودند

اگر رجال حکومت حقیقتاً يك شخص کشور دوست
میشد پیشکاری صمد خان را در تبریز تصدیق
نمیکردند . اگر حکومت اغراض شخصی خود را
همه چیز مرجح نمیدید چرا عين الدوله را صیغه
پیشها در ایام وزارت داخله خودش جنوب ایران را
با تدابیر مستحسن اصلاح کرده بود عزل نموده
دیگر بسرکار نیاموده از قراریکه میگویند نظام السلطنه
که در ایام ماموریت خودش ظرف پانزده روز
فنایت بزرگی در کرمانشاه بخرج داده و عشاير
خاصی را زیر انقیاد آورده و همه چیز موفق شده
بود اکنون خانه نشین شده است . روسای بختیاری
بالاساس حکومت و کابینه حاضر را بدست آورده
و دلخواه خودش را میکنند چنانکه بدفات نوشته شده
به قناعت و روایت ایرانیان در میان یکی از سرامدان
درجه اول بختیاری ، سردار اسعد ، و وزیر خارجه
روس موسیو (سازانوف) ائتلافی منعقد شده است
ولهذا ایرانیان حق دارند که از حکومت حاضر خوشنود
نباشند حکومت روس میتواند به آسایش و سکونت
داخله ایران مساعی بکند ، اگر حکومت روس
بمترتبه از مداخله مامورات داخله ایران صرف

نظر نموده و حکومت ملیه ایران را بکندوسال بحالت
خود باقی بگذارد و هیچ شبه ندارد که در صورت
قطعی احوال داخلی ایران کسب سکونت خواهد
نمود و بدین مناسبت بدیهی است خصومتی که در
این چند سال اخیر به مناسبت مداخله روسها در میان
ایرانیان و روسها واقع شده زایل خواهد شد و
در آنحال محقق است ترك خرید و فروش امته
روسها که الآن هم میان اهالی موجود است لغو
و باطل خواهد گشت ، بازار های ایران که منبع
یگانه واردات تجارت امته روس است الآن به
دادوستد آن متاع مسدود است و رفع این حال حیرت
غیر ممکن است و در این هنگام که روسها در ایران
روز بروز تجاوزات عدیده خودشان میافزایند همه
عالم اسلام از روسها نفرت میکنند ، اگر حکومت
روس دست از وضعیت و معامله کینی خودشان
که در ایران دارد بردارد جریانهای خیلی بد از
تو در ضد خودش تدارک نموده و در پایان کار
موجب قیام عمومی ایرانیان که مذمباً و عرفاً
یکوجود هستند خواهد شد . اگر چه حکومت روس
با سالداتیهای خودش میتواند از عهده يك دسته
راهزن و يك ولایت بر آید اما بدیهی است که از
عهده يك دسته پانزده ملیونی و يك ملت واحد
نمیتواند بر آید ، روسها راست که اندکی عقل
خودشانرا جمع نموده و از شوخی آراء ، ملیه صرف
نظر نمایند

ترجمه از روزنامه حق

(منطبه اسلامبول)

(حدود ایران و عثمانی)

کیسبون مامورین حدود دیروز در باغالی در
دائره نظارت خارجه اجتهاد و مذاکره نموده اند
و در این اجتهاد سنیر ایرانیم با مرخصین ایران
حاضر بوده اند

از قرار ادلاع مخصوصی که در این باب حاصل
نموده ایم کیسبون مذکور تا کنون به تدقیق
مناهد آیکه دائر بتجدید حدود است مشغول شده اند
چنانکه آگاهی یافته ایم در خصوص حدود
متنازع فیه که تقریباً سه هزار کیلومتر بوده و از
سال ۱۱۳۸ تا کنون معروض بسی حالات و حرکات

سراسیمه کی خواب زائل نشده بود . نجیب ملحه .
 بکدقیقه تمام بروی مادام توجه کرده و گفت
 مادام به بخشید شارا در این ساعت آزرده
 نمودیم . اما چه باید کرد بموجب امریکه صادر شده
 درخانه شایه اجرای تحریرات نموده و شارا تا اینجا
 با غیوریه آوردیم

اما این کارها را فردا هم میتوانستید انجام
 بدهید . نجیب ملحه باین طور ریشخند

به بخشید مادام . اگر میدانستیم که این اندازه
 متغیر خواهید شد کار را فردا می انداختیم هر صورت
 حالا یک یک باز برس من پاسخی داده بگوئید .
 آرتسیدی نام یکی از مستاجرین شایه حالا در کجاست ؟
 اولاً من ام او را آلفونس میدانم و آنجا
 یکماه قبل اطاق را تخلیه نموده و گفت که نخت
 به (آن) و دویم بیاریس خواهم رفت .

آیا میدانید چه وقت براه افتاد ؟

بله میدانم یکروز قبل از حادثه بومپ

شایه آلفونس را چه طور شناختید ؟

هنوز بخانه من نیامده بود که در کوچه لاله
 می نشست و در آونت علی الاکثر آمده میخالاکی
 نام یکی از مستاجرین مرا ملاقات میکرد . اما بعد
 از آن من بمناسبت سفارش کس دیگر او را بخانه
 خودم بزرگم و خودش جوانی بود آبرو مند و
 حلیم شبها زود تر بخانه آمده میخواند و مینوشت
 فقط وقت سه روز نیامده بود که به ضرایه رفته
 بود

جوانی میخالاکی نام که گفتید در کجا می نشیند ؟
 از روزیکه خانه مرا ترک کرده خودش را
 دیده ام

حسب الامر نجیب ملحه مادام موسنیا را بخانه
 خودش روانه داشتند . بعد از آن مادموازل
 (سارغولوغو) که در کوچه لاله در نمره ۱۱ می
 نشست با اتفاق (ثانی و آمانتاسیا) ، زنهای
 آشته . به زیر باز پرس گرفته شد آنها نیز در
 حق آرتسیدی جوامررد بودنش و بول لیره فرانسه
 خرج کردتترا اظهار داشتند .

دیگر صبح شده بود که تحقیقات را انجام داده
 نجیب ملحه برای دادن واپس بر سرای رفته اعضا
 هم برای استراحت بخانه های خودشان روانه شدند .

شده هیچ معاهده با اساسی منعقد نگشته . فقط از
 طرف فریق دوریش پاشا مامور حدود ایران
 که در سال ۱۲۶۹ لایحه مشهوری است . باستناد
 معاهدات قدیمه و سندات ملکیه میان دولتین تقدیم
 و در لایحه مذکور احوال عشار سرحدی و کیفیت
 انقباض آرمهجات و تشویقات که در اینباب بکار
 برده شده . کیسوت مذکور همان لایحه را تدقیق
 کرده اند

باوجود آنکه فرستادگان ایران برخی مواد لایحه
 دوریش پاشا را بابت و افکار خود شان به تفسیر
 متماثل هستند باز خیلی مامول است که با صورت
 مناسب مسئله مذکور حل گردد .

همینا چنانکه در نسخه دیروزی نوشته بودیم
 مسئله مذکور در مدت ششماه انجام خواهد گرفت و
 اگر در این مدت بیکقرار مربوط نشود آن گاه
 بمحکمه لاهی محول خواهد شد . وقتی که در لاهی
 مقرون به نتیجه شد بعد در خود سرحد اجرای
 تدقیقات خواهد گردید

از سوء قصد های مشهور نسبت به

(عبدالحمید)

(نمره ۷)

دیگر ، دیگر .. !

مادام مرسینا در حق مشار الیه از مرکز
 پولیس (ترلاباش) اطلاعات خوب گرفته حتی
 شی که آلفونس بخانه برنگشته مادام مرسینا بمرکز
 رفته اخبار میداند . قومسیر هم میگوید - نکرات
 نباشید مادام شاید او حالا در یک عمومخانه حبس
 میکند .

چه وقت اطاق را ترک نمود ؟

از قراریکه مادام مرسینا میگوید از حادثه روز
 جمعه یکروز قبل اطاق را تخلیه نموده است
 کدام حادثه جمعه ؟

همین حادثه سوء قصد یکروز قبل از
 حادثه آلفونس مادام مرسینا گفته بود که به آن
 و از آن جا بیاریس خواهد رفت .

بالآخره مادام مرسینا در حضور هیئت تحقیقه
 حاضر شد . و یک روی مزبوره بالکلیه بریده و زرد
 شده و وجودش را رعشه مخوف فرا گرفته و هنوز

لی میدانم در يك اوغلی در كوچه یمنجی در
خانه نمره ۳۸ می نشیند

با آن مردكه چطور مناسبت پیدا کردی ؟
این (ریلیس) روزی با یکنفر رفیق خودش
که اسمشرا نمیدانستم پیش من آمده و يك دوشكه
به مدت یكماه کرایه خواست، رفیقش شخصی بود
گندم گون و سیاه چشم و قامت وسط، بعد از
مذاکرات زیاد بالاخره ماهی به هیجده لیره کرایه
دوشكه خودمانرا تسلیم کردیم .

دوشكهجی را آیا خودشان باهم آوردند ؟
نه . اگرچه دوشكهجی داشته اند ولی برای
چند روز یاد دادند از من خواستن کردند که
دوشكهجی خودمانرا بفرستیم و ده غروش روزانه
نقد و شام و نهار دوشكهجی را هم خواهند داد.
آخر محمد آقای دوشكهجی را انتخاب کردند اما
مشارالیه ۱۵ روز در خدمتشان ماند ، بعد از
یکماه دوشكه را آورده با تسلیم کردند ، چند روز
قبل محمد آقا آن دوشكهجی را که خودش یاد داده
بود سوار یکدوشكه رزین دار دیده بود .

حسب الامر محیب ملحه محمد آقا دوشكهجی
در حضور هیئت تحقیقه حاضر شد
محمد آقا در کجا کار میکنی ؟
در خدمت (برتیه پاشا) کار میکنم
قبل از او در کجا مشغول بودی ؟

ظهران

در این هفته مکتوبی از ظهران رسیده برای
ملاحظه ما لقمه نانی که بخورد ملت داده میشود
فرستاده خیلی مایه تاز گردید - در این نان همه
چیز دیده میشود جز گندم - این نان علاوه بر
اینکه در منتهای گرانی (یعنی يك من شش قران
بوده) کمال مضرت را بصحت هم دارد ، و حقاً
میتوان گفت که خیلی از حیوانات از خوردن
چنین نانی امتناع مینمایند - یاد داریم همان وقتی که
مستر شوستر امریکائی خزانه دار سابق میخواست
از ایران حرکت نماید منجمه تجربیات خود را که
بجرايد خارجه فرستاده این بود ، از جمله صفات
انسان تشاه که در رجال و متمولین ایران میباشد
هانا احتسکار اوزاق است و من در این مدت

از یکطرف هیئت تحقیقه مشغول تحقیقات شده
و از طرف دیگر از مالک فرنگ اطلاعات میخواست
بیاننامه آتی در باب دوشكه سو ، قصد از طرف
سیر (وین) رسیده

دوشكه را یکنفر زن (ماری جایت) نام
مکرنه (و سه لدر فروانیه نوزه سلفافت)
سفارش داده در نزد مزبوره کسی بود بلند قد و
وشر کوتاه آواز کلنت و تندرست که با زبانت
بلعاز حرف میزد . اینها دوشكه را انتخاب کرده و
از کارخانه میخواستند که کرسی معمولی که دوشكهجی
ها می نشیند در زیر آن کرسی صندوق معمولی را
در طول جهل و همت سابقیم دوست کنند و حال
آنکه هر صندوق طولاً بیشتر از ۳۸ سانتیم نمیتواند
شد . اگرچه صاحب فابريك میگوید که این طور
صندوق شکل مولی دوشكه را تغییر داده و زشت
میکند و نمیتوانم بسازم با اصرار و ابرام زن
مزبوره صندوق دوشكه را ۴۸ سانتیم میسازند ،
دوشكه مزبور حمل کشتی شده و از راه ترکیه باسم
سیلوویچی و حواله نامه اش را به واتز نام در
پستخانه فرانسه به اسلامبول میفرستند

اگرچه صاحب فابريك دوشكه مذکور را در
نهم ماه مه ۱۹۰۵ بواسطه لایتنوف دلال به اسلامبول
فرستاده حواله نامه به پستخانه آوسریا تسلیم شده
صاحب فابريك در ۲۱ فارس از (قلبه) ماهضای
(ماری جایت) تلگراف گرفته که هنوز دوشكه در
اسلامبول نرسیده و سیلوویچی هم از اسلامبول در
۲۹ کاغذی نوشته و از نرسیدن دوشكه شکایت
میکند ، صاحب فابريك تلگرافی به پستخانه آوسریا
کشیده و سفارش داده است که دوشكه را به واتز
نام در پستخانه فرانسه تسلیم نمایند .

سفیر علاوه بر اینهم اطلاعات بسیار و ایضاحات
داده است

هیئت تحقیقه فوراً به او باب با بصیرت و مشهور
دوشكه را به بدیز دعوت نموده و شروع به تحقیق
کرده و دو میان اینها صاحبان فوبله نمر ۴۳ و ۴۴
ساکن غلظه میشل و وفیادی اطلاعات کافی و مقتضیه
به هیئت مذکور دادند ، وفیادی بیسان نمود که
یکنفر از مشربهای خودش نام مستعار خود (ریلیس)
نویسندم و خودش هم يك آدم شبهه دار میباشد

قیام خودم خیلی سی و کوشش نمودم که رفع احتکار شده بمردم صدمه گران و گرسنگی روی بدهد و میتوانم گنفت که تا درجه مقضی المرام گردیدم و ولی یقین دارم که بعد از حرکت من قحط و غلا حتی در شهر پایتخت هم بالا خواهد گرفت ولی به باید این قحط و غلا را ضییعی بنداشت - علت آن دو چیز خواهد بود - یکی آنکه ارباب حل و عقد هم خودشان را متوجه این نکته کرده که اهالی را بخود مشغول ساخته از خیالات سیاسی دور داوند مسلم است کسیکه گرسنه باشد بفکر سیاست مملکت نمی اوقند - دوم اینکه سنت احتکار در عموم بزرگان ایران از هر طبقه اعم از ملا - تاجر اعیان - وزراء طبیعت ثانوی گردیده است - نهایت چند وقتی که من بودم مانع در جملو دیده دست کشیده بودند - همین که مانع را مرتفع بینند بهان طبیعت اولیه شان عود خواهند نمود -

اعطف اینجاست که يك حصه مالیات ایران غلات است از يك طرف اجناس دولت را قیمت نازل تسعیر نموده طرف دیگر همان وزراء و اعیان و دست اند کارهای دولت که آن غلات را خریده اسباب گرانی فراهم آورده کار را بمردم سخت گرفته يك تومان را سه تومان می فروشند - در این موقع روسیان محض پیشرفت مقاصد خودشان برباب حل و عقد ایران دستور العمل ها میدهند و خیال شان این است که اهالی از گرسنگی بستیوه آمده سپس مانند تبریز باسم رساندن آذوقه بشهر خود را داخل نمایند و خویشان را محبوب القوب عامه سازند معلوم است صاحب مکتوب طهران را دلی بر از درد بوده است - ما صرف نظر از نکارشات آن نموده يك اعتراض آن اکتفا کرده و تمامی نمایم اگر مقرون بصحت باشد رسماً وزارت داخله در جراید طهران تردید نماید و از آن بعد ما هم آن تردید را از جراید نقل می نمایم

صاحب مکتوب مینویسد ۲۰ هزار خروار غله دولتی در دستگاه وزارت داخله در این موقع نازک معلوم نیست چه شده است - و نیز مینویسد حیثیت و ثروت جناب قوام السلطنه وزیر داخله بر اهالی پوشیده نبود و معلوم است مواجب وزارت هم در عرصه چند ماه که مستر شوستر زفته این قدر ها نمی تواند ثروت بنزاید که در این موقع نازک

مجاعه تعبیر عمارتی فرمایند که شالوده اش بروی دو کرور مصرف ریخته آید

صاحب مکتوب از روی درد دل مینویسد - خوب است وزارت داخله عبرت از بزرگ آتایک که اینک بقضه جنسیدیان است گرفته کاری نکند که فردا این عمارت عالی نصیب یهودیه ارمی گردد - چه خداوند عادل و خبیلی بندگان خود دوست دارد و نیز مینویسد که از قبل آفتاب دو نفر فرستاده و اینک که دو بفروپ مانده يك من نان که نمونه آنها فرستادم به شش قران گرفته و آورده اند و حالانکه معارف خانه من روزی دومن نان هفت - کار یابن ندارم که دخل من دوازده قران نیست که باین نان بتوانم خود و اولاد خویش را سیر کنم باین درد بیدرمان چه توان کرد که بایندهام اوقاتی که لازم است صرف کسب و کار شود در راه بدست آوردن چنین نانی بر باد میگردد

در آخر مکتوب اظهار داشته که خوف آن دارم که این وضع زندگی و خجاست از اهل و عیال گذشته از اینکه مرا مجبور بخود کشی کند و اگر چنین او دایمی بنسایم یقین است پیش خداوند مواخذ نخواهد بود و خونم بگردن جناب قوام السلطنه وزیر داخله است

(حبل المتین)

ما صاحب مکتوب را بخوبی می شناسم و شخص درست نویس میدانم و اگر تصور این نکته را نمی نمودیم که سختی موقع و درد دل ممکن است ایشان را به برخی اغراقات و تصورات دوچار نموده باشد پیش از این ها اظهار نالم مینمودیم - بهر صورت تمناهای ما از ارباب حل و عقد خصوصاً جناب وزیر داخله این است که به هر وسیله ممکن شود رفع این گونه مصائب نظیمه را از ملت فرمایند و دره خوف آنست که این گونه قحط و غلاها مزید انقلاب شده بهاء عمده بخارجیان بدهد - اگر چه تصدیق داریم که گرسنگی مردم را از توجهات دیگر باز میدارد ولی وقتی هم ممکن است که این گرسنگی بیشتر ملت را بخیالات دور و دراز سوق دهد - چنانچه تاریخ فرانسه این نکته را بر ما برهن میدارد و بزرگان گفته اند

وقت ضرورت جو نماید گریز

دست بگیرد سر شمیر نیز

تنگرانی است که از وزارت خارجه به
(کار پرداز بغداد بخاره شده)
(۳ ج ۲)

(جنرال فوتل دولت علیه ایران)

بعد از اهل فرما فرما دوات مسیو فرم خان
را با سوار بختیاری برای تبیه اشرا که دارای
استعداد زیاد شده بودند فرستاد. روز یکشنبه جنگ
بسیار سختی واقع و ده ساعت طول کشید. تمام
سنگر های اشرا تصرف اردوی دولت در آمد
پیوسته و ژسای آنها گرفتار و تیر باران شدند و
قریب سی صد نفر از آنها مقتول. دو بیست نفر اسیر
و سیصد و پنجاه نفر زخمی شدند. ظار فوق العاده
نمایان شد. ولی در آخر جنگ که قریب با تمام بود
مسیو فرم خان کاندان و دوکتور اردو سهراب
خان که بی احتیاط یکی از سنگر های دشمن حمله
میکرد هدف گلوله شده مقتول گردیدند. همین قدر
ازین يك قره ضایعات موجب تکسر خواطر شد
و بدینصبان اردو و بختیاری به این حادثه اهمیت
داده از دشمن و دیگران انتقام کشیدند. فتح کامل
نصب اردوی دولت شد. حقیقت مسیو فرم خان
مثل یکی از سرداران بزرگ تاریخی بدولت و
منروحه خواهان خدمت نمود (نونوق الدوله)

اخبارات

اخبارات ترکی مینویسند - اینکه ایتالی افتتاح
دارد نیز را شکست ترکی میخواهد جلوه دهد. عثمانی
و دول اروپا را در فریب نتواند انداخت - و اینکه
میکویند دولت عثمانی حق بند نمودن دارد نیز را
دارد و جلوگیری ایتالی در بمباردمان دارد نیز
داخل در مداخلت اروپاست خیلی است که در
دائرة روم جلوه گر است و تمام اروپا برخلاف
این عقیده هستند

سی ایتالی این است که از جانب ترکی و تونس
راه خرابلی را مسدود سازد تا شاید بدین وسیله
عربها را از گرسنگی تلف و مطیع نماید فقط شوال
این است که کاری را که ایتالی از گلوله نتوانست
پیش بگیرد چه گزیه از گرسنه گذاشتن تواند برد
افتتاح بوغاز دارد نیز که با خواهشات دوستانه
دول شده ایدا دولت عثمانی را نقصانی وارد نیاورده
بلکه فائده بزرگی دولت عثمانی را حاصل آمده که
شاید عهدهای با دول اروپا نموده مسلم داشت که فقط

عثمانی را حق انسداد بوغاز دارد نیز عندالضروره میباشد
یکی از ابواب سیاست انگلستان بر حالت آینده
مجمع الجزائر یونان بحث نموده میگردد که جنگ
موجوده که خواهمخواه به عثمانی وارد آمده تخریب
کامله به او داده و بعد از ختم عمل یقیناً در استحکامات
این جزائر تدابیر لازمه خواهد نمود

مسز لائل جیمس تجربه خود را به اخبارات
انگلیسی چنین مینویسد که در مصر و سودان مصر
حق حالانهم ورد زبانشان شکست ایتالی است و
این جنگ را مقابله هلال و صلیب می بندارند

مسز اچ - اس کوبر چنین مینویسد که در
فتوحات ایتالی بی اساسی همین بس که هر فتح
جزئی را چندین مرتبه بطریق مختلفه اشاعت میدهد
تقریر کنونی وزیر خارجه روس در روابط با
ایتالی مدبرین اروپا را مشوش داشته و با وجود انکار
در سبرگ عقیده عامه بر این است که بین روس و
ایتالی يك اتحاد سری قائم گردیده است

امیر البحر و لمرز (که برای اصلاح اداره
بحری عثمانی منتخب شده بود) بعد از اختتام میعاد
ملازمت خود صکه ۲ ماه می با همراهانش روانه
بسمت انگلستان گردید. چنین وقت رفتن اظهار داشته
که در این مدت جہازات جنگی عثمانی ترقی نمایی
کرده است

حالات موجوده ایتالی هیچ آری بر ترکان
نیانداخته بلکه در تمام حصص عثمانی خواهش
مدافعت روز افزون گشته و سبب عمده این امر
ناکامیابی ایتالی بر طرابلس غرب است

وقایع انکار اخبار نیز ایست میگارد که در
بحیره احمر بجای اینکه بر تجارت عثمانی نقصان وارد
آید تجارت انگلیس را ضرر رسانیده - و تنش
جہاز ایتالی در آن بحیره تا کنون موجود است
نامه نگار مذکور این را هم بیان مینماید -

اگرچه امداد مالی از ایتالی به سید ادویس یانی
رسیده ولی این امر تا کنون مشتبه است که آیا امداد
لشکری هم باو داده شده است یا نه. اما حمایت سید
ادویس یانی به ایتالی باعث این شد که تمام یمن
کر عداوت وی را بیان بست اند

از پاریس خبر رسیده صکه بمقام ابوخیس
ایتالیان قلعه بندی مضبوطی مینمایند -

بندر عباس

از ورود حسین موسوم بسیه سالار به بنای بند
یم فرسنگی عباسی عرض نمود بواسطه تهاجم
اشرار تبار ترك تحصن نموده مشغول مدافعه و کشیک
و پاسداری خانه و جان و مال خود شدند .

یوم ۲۸ جادی الاولی سه ساعت از دسته رفته
عده تفنگچی حکومتی با توپ حرکت نمود برجی
دو خارج شهر در تصرف کاشگان . مصباح دیوان
بود ، نایب الحکومه ، حالیه اظهار داشت با این که
برج در تصرف مصباح دیوان باشد اطمینان
ندارم و خواهش تعلیه و تصرف نمود . مصباح
دیوان قبول و برج را بخایه نموده بتصرف تفنگچی
حکومتی داد . سپس تفنگچی حرکت نموده توپ را
در بالای برج مذکور نصب و جهت جنک جلو تر
رفته شروع بمجنک شد . ۴ ساعت جنک طول کشید
و در عین شدت گرما بود . اشرار منزل مسافه داشتند
تفنگچی در ریک گرم بدون حفاظ در آفتاب مشغول
جنک بود و احمق خوب جنگیدند تا اینکه ۵ نفر
از طرف حسین مقبول شد و دو نفر از تفنگچی
حکومتی مقبول و یک سرکرده مجروح گردید . اشرار
عمارت قرظینه بندر عباس را سنگر نموده
از داخل عمارت بنای جنک را گذاردند . در این
موقع توپ بنای شلیک نمود ، چهار توپ زدند که
دو گلوله به عمارت صدمه رسانید . اشرار از خوف
توپ دیوار عقب خانه را شکافته تمام اسباب و سامان
خود را گذاشته فرار کردند که تمام اسباب ایشان
بدست تفنگچی حکومت آمده . فائزاً طرف عصر
مراجعت نمودند . احمق توپچی توقع خود خوب
کار نموده اشرار فراری شدند و الا اگر صدمه توپ
بایشان نرسید باین زودی جنک خانه نمی یافت

فوسل دولت انگلیس بنایب الحکومه احطار
نمود که لازم آمده یکدسته سولجر از جهاز پیاده
تأمین ، نایب الحکومه در جواب نوشت اشرار فرار
کردند شهر امن است لازم نیست قطعاً راضی نمی
شوم که لشکر پیاده نماید ، اما قونسل قبول نکرده
اول ضرورت در حالی که دریا هم موقوف بود
لشکر پیاده نمود ، در وقت پیاده شدن یک جالیبوت
ضرق و گویا چهار نفر تلف شده اند که دو نفر
بدست آمده و دوی دیگر منقود است . چنین پیاده

شدت لشکر خارجی سر اشرار که بریده بودند
روی اسکله آووزان و محل تماش بود . ۱۶۰ نفر
سولجر انگلیسی و ۴۰ نفر سرباز هندی پیاده و در
سه محل بیرون شهر با توپ مسلسل و قورخانه
اقامت نمودند ، فنون اقامتشان دو شبانه روز بیش
نیبود ، صبح یوم یکشنبه ۲ شهرج ۲ مجدد در
جهاز سوار شده و روانه شدند . فعلاً امنیت حاصل ،
اما اطمینان نیست - با اینکه اشرار شکست خورده
اند تهدید به مراجعت می نمایند

مصباح دیوان هنوز در قونساخانه انگلیس
متحصن و امید واری دارد تا انجام چه قسم شود
شجاع نظام نایب الحکومه حالیه تا کنون با اعلالی
سلوک خوب داشته و طایل است جناب قنوب نامه را
به نماید ، اگر مقرضین بگذارند لاکن از بعضی
قراین اگر مقرضین بشرفقت نمایند باید نیست اسباب
صدمه رعایا در بیرویات و توابع فراهم آید -

کتاب قابل قدر

(جنک ترابلس)

حصه اول کتاب تاریخ جنک ترابلس مصور
بزبان اردو با حروف بسیار ممتاز گنجان و کاغذ
خیلی اعلی با عکس های خیلی ممتاز میدان جنک
در دوست صفحه (بتقطع دیبائی اکتیو) علاوه بر
عکسها با نهایت دقت باصول تاریخی و واقعات چشم
دید در اداره جبل التین زیر طبع است . این تاریخ از
ابتدای جنک تا آخر ماه مارچ سنه ۱۹۱۲ خوی
بر کلیه واقعات از روی صحت میباشد . تخمیناً تا
پانزدهم جولائی از طبع بیرون خواهد آمد . تناسب
جمعیت اسباب و فراهم نمودن واقعات صحیحه جنک ،
اداره جبل التین میتواند دعوی نماید که نظیرش در
هندوستان بمشکل طبع تواند شد

این تاریخ بدان مناسبت نگاشته شده که مسلمانان
هند از روی حقیقت واقعات جنک را واقف گردند
چیه واقعات حقیقی جنک بواسطه ساندور ابطالی
تلگرافات اشاعه نیافته و آنچه اشاعه یافته است
از روم بوده و ملاحظه دلشکنی عموم مسلمانان را
کرده اند - فقط بملاحظه وصول مصارف آن يك
روپیه قیمت بروی آن گذارده و این هم بسیار
خواهش اعضای انجمن هلال احمر عثمانی در هند
بود که مرکزش در اداره جبل التین است - هر
کس مایل باشد باید قبل از اشاعت کتاب يك روپیه

غلاوه بر محصور پست و سنارشی که آت هم
 پنج آه خواهد شد بدفر جبل المذین نمبر ۴ مدیکل
 کالج اسریت (کلکته) فرستاده نام خود را ثبت دفتر
 حربداران نموده قبض دریافت کند. ورنه پس از
 اشاعت آن ممکن است بدست نیاید و اگر هر آید قیمت
 وی مضاعف گردد. فقط تصاویری که در این
 کتاب ذخیره شده قیمتش زاید بر يك روپیه است
 (فهرست متون انجمن الملل احرار)
 روپیه آه یائی
 ۱۰ ۴۸۴۵

جمع سابق

توسط محمد جعفر طاب افندی

۱۰۰

حیدر آباد

توسط مدیر رساله اصلاح سارون

۲۵

توسط منیجر جوزف کمپنی اکرنو

۶

توسط اس. اس. - جیل ناصر

گهراگره استیت کشنگج

۱۰

جمع

۱۰ ۴۹۷۶

تذکرات مهمه

بنوای شدیدی در بخت بلجیک واقع شده بدیس
 بر بلوایان حمله برده چهار نفر مقتول و ۲۰ نفر
 را مجروح ساختند. عمه جات ترك كار گرفته مجدداً
 حمله بر بلوایان شده بلوایان دو کلبه را آتش
 زدند

بر حسب تذکرات پوسبرک در کاشغر طوایف الملوک
 حکم فرماست: چون یکی از ایدرهای بواتیکی را بقتل
 رسانیده - از این رو تمام افسران مخوف شده اند
 نطق جنوبی را قشون داو طلب قبضه نموده تمام
 سرده داران لشکری فرار کرده اند

مس منکه را که بجزم بولتیک روسیانش سزای
 حبس سائبه داده بودند تبدیل به اخراج از خاک
 روسیه گردید

والا حضرت خدمت ممبر بدواً باسلامبول و از
 آنجا بلاقات جارج پنجم خواهند رفت

لارد هالدین بمده لارد چائسلر و کرفل سیلی
 ناصر جنک قرار یافت

بر حسب خبری که از کاشغر رسیده قشونی
 که سر به بغاوت برداشته افسران خود را خارج
 و افسران جدید برای خودشان انتخاب نمودند
 وقایع شکار بانیر از لندن خبر یافته که دولت

مراکو

جنرال لیاتی فرانسوی بیان نموده که بتاریخ
 ۲۹ می دسته قشونیکه از فیض بطرف کوهستان
 حرکت نمود بر باغیان حمله برد و تمام سنگرهای
 اعراب را بمبارد کرده اجساد کشتگان خود را
 گذارده فرار کردند و از قشون فرانسه ۹ مقتول
 و ۲۸ مجروح گردید. يك افسر غیر مستقیم
 انگلیسی که در قشون سلطنت مشغول به خدمت
 و در این موقع بسیار خوب جنگ نموده بود بقتل
 رسیده است. جنرال لیاتی خیلی تعریف می نماید از
 افسر مقتول و می گوید که این وقعه اتحاد دولتی
 فرانس و انگلیس را پیش از پیش ثابت می کند
 جنرال لیاتی بمناسبت دلجوی اهالی فیض يك میلیون
 فرانک جرمانه که بر آنها عاید داشته بود معاف نمود
 گشته می شود که بین فرانس و اسپانی در موضوع
 مراکو معاهده شده و طرفین مسرور اند
 سلطان عبدالحمید به رباط رفته و امنیت فیض
 رفته رفته زیاد می شود

افغانستان

بغاوت - رحمدی افغانسان رو بامنیت گذارده
 ملاها نفوذ و اثر خودشان را بر فرقه منکل و
 جدوان که مخالف بودند بکار برده راضی بصلح
 نموده اند - واقعه خوست بمسالت خاتمه پذیرفت -
 اعلیحضرت امیر حکومت خوست که محل شکایت
 رعایا بود طلب فرموده - جهان داد خان غلزائی که
 با جمعیت قلیلی شامل بلوایان خوست شده بود
 اینک صلاح خویش را در این دیده که جماعت خود
 را برداشته بخاک انگلیس پناه گیرد - اعلیحضرت
 امیر اعلانی صادر فرموده که اهالی خوست با افسران

افغانی مشوره نموده رفع غائله را بجایند. چه قشون افغانستان برای خو بریزی مسلمانان تشکیل نیافته بلکه برای دشمنان اسلام مرتب شده اند

وقایع نکار یانیر مینویسد که اعلیحضرت امیر در سرحدات هرات قشون خود را افزوده و این اقدامرا امیر وقتی فرمود که روسیان با اسم برقراری امنیت قشون بجانب خراسان سوق دادند و معلوم نیست که در وادی تشک و جنوبی مرو روسها قشون سرحدی خودرا زیاد نموده اند یا نه .

کارخانه تشک ریزی کابل با کمال سرعت مشغول بکار است و فشنگ زیاد بصوبه قندهار و هرات فرستاده میشود. و حکم امیر است که ذخیره بسیاری در کابل هم باقی بگذارند و برای حمل و نقل قشون تدارک کافی دیده میشود. سردار نصرالله خانبافری قشون مامور است و شتر و بابوی تدارک شده برای حمل امان اردو تحریه مینمایند

تلگرافات راجع به عثمانی

بر حسب خبریکه بوقایع نکار (دج اوریبت کارسبدر) رسیده دولت عثمانی از خاتمه راه آهن بغداد به کویت گذشته و (خور عبدالله) را آخرین نقطه راه آهن بغداد مقرر نموده است

پادشاه بلغار فرستند با فرزندان خود به ویانه برای ملاقات امپراطور رفته اند با کمال شکوه استقبال شاهانه از ایشان شد

سیر کلاتی رئیس اوزرای ایتالی مسوده قانونی برای تشکیل وزارت مستعمراتی مراتب و مجلس شورای پیش کرده است

در خصوص تصفیه راه آهن بغداد مخبرانی که در لندن می شود اطمینان بخش است. اینکه اشاعه یافته بود که ترکان صرف نظر از آخرین نقطه راه آهن در کویت نموده اند تکذیب شده است

حریق بزرگی در اسلامبول از يك خانه خالی واقع شده سه ربع میل را خاکسپار نموده يك هزار مکان چهار مسجد محرق گردید چند نقصان جانی هم واقع بازده هزار نفر بی خانمان شده اند

در مجلس شورای ملی سرادوردگری اظهار داشته که بطریق غیر رسمی کوشش در رفع جنگ بین عثمانی و ایتالی می شود ولی تا کنون نتیجه از آن ظاهر نگردیده

در دار الشورای ملی انگلستان سرادوردگری اظهار داشته که هیچگونه تصفیه من باب آخرین نقطه راه آهن بغداد بین ما و عثمانی نشده است کابینه عثمانی تصفیه نموده که فوراً تعمیر راه آهن مدینه تا مکه شروع شود و عنقریب شروع بکار خواهند نمود عربهای بدوی بملاحظه قصاصات کاروانی خودشان قسم یاد کرده که نگذارند راه آهن تا مدینه تجاوز نماید

روز نامه طمس در موضوع راه آهن بغداد نقادی نموده می نویسد که از بغداد تا بصره اگر راه آهن بین المللی قرار گیرد منید بحال هم است، ترکان آخرین نقطه را بصره قرار داده و انگلیس هم پسندیده اند. این نکته رفع میکند ضرورتی را که برای خود مختاری شیخ کویت دامن گیر ما شده بود بعد از تامل مدت مدید مجدداً ایتالی حمله بدواخیزه ضرابلس را آغازید چهارده فوج پیاده با يك بریکاد سواره هشتم جون حمله بر قشون عثمانی و (زوزور) را قبضه نمودند. رسماً ایتالی اشاعه داده که جنگ سختی در حین قبضه کوهستان پیش آمد تا جای که جنگ دست بیکه و سر بیکه تشنگ شروع شد. غایت ترکان شکست یافته و ککناره از نخلستان بقبسه ایتالی آمد. جنرال کنوای ایتالی رسماً خبر میدهد که در (زوزور) که در شرقی ضرابلس بمفاصله ده میل است تمام روز جنگ بود. از ما ۳۱ مقتول و ۲۶۳ مجروح گردیدند. وسنگرهای را که ما قبضه نمودیم مملو از کشتهگان خصم بود و فقط میتوان این آنها هزار نفر اندازه و مجروحین نشان از عدد بیرون است

پادشاه جبل اسود نیز به ویانه برای ملاقات امپراطور رفته اعلیحضرت امپراطوری با کمال شکوه و اجلال ایشان را بذرفتنند (مسافرت امرایه باسکان به ویانه انقلاب بزرگی را در مشرق قریبه ظاهر میدارد)

در موقدیکه قشون ایتالی بر کوهستان زوزور حمله مینمود جماعت زیادی از ترکان بر ایتالیاییان دو قرقریش حمله برده و چنان گفته میشود که در این حمله هم ترکان با خساره زیاد عقب نشسته اند بر حسب بیانات رسمی افسر ترکی در ضرابلس جنگ زوزور خیلی سخت بود و ترکان مجبور به

عقب نشین شدند چه عده قشون ایتالی زیاد بود از ترکان صد نفر مقتول و سیصد نفر مجروح آمده اند و از ایتالی زائد بر هزار مجروح شده است بطریق رسمی در روم اشاعه یافته که در جنگ زنرور هزار نفر ترکان به قتل رسیده اند شعبه راه آهن بغداد در بحیره روم پسندیده موقوف شد از توپراخیل تا الکزندریه شروع بکار نموده اند

بر حسب تلگراف روم ترکان و اعراب دیروز بر (خص) مجدداً حمله نمودند تمام قشون ایتالی متناً و میمنه و میسره خصم حمله نموده آنها را دو حصه کرده یک را عقب شانیدند و حصه دیگر را احاطه کرده نابود ساختند. چهار صد و بیست و یک کشتگان دشمن شمار آمده است از قشون ایتالی دو افسر و ۲۹ مقتول و دو افسر و ۵۷ عسکر مجروح آمده اند سر ادوردگری بجواب سر کوس اظهار داشت که در آغاز جنگ دولت انگلیس دولت ایتالی را متوجه ساخت که با ملاحظات ضروریات جنگی باید مراعات آسایش حجاج هم بشود و دولت ایتالی هم قبول نموده بود

تلگرافات راجعه بایران

بر حسب خبر رسمی که به سفارت خانه عثمانی در لندن رسیده مناشه سرحدی قطور مبنی بر این بوده است که سواران ترکی تعقیب نموده بودند قصابان طریقان را که در خاک عثمانی مشغول به کار بودند ممکن است که در عین زدو خورد وارد به خاک ایران هم شده باشند ولی عودت خواهند نمود و بیچوجه دولت عثمانی قصد تملک قطور را ندارد از طرف دولت استریا کوات هوگو لگو تیتی به سفارت ایران منتخب آمد

در خصوص راه آهن این سر تا آن سر ایران ۳۰ ماه گذشته کافرانی تشکیل یافته و رسماً یادداشتی نداشته آمده سر ادوردگری هم قبول نموده است و آن یادداشت متضمن بر این امر بوده که سرمایه راه آهن به تساوی بین فرانس و روس و انگلیس تادیه خواهد شد

معاون وزارت خارجه لندن در جواب سؤال مدارالشورای ملی بیان نمود که مترجونس انجیر راه آهن تمام رویداد بیابش خود را منبای راه آهن بلوچستان

تا خلیج فارس مرتب نموده ولی حکومت هند هنوز اجرای این ترتیبات آن را منظور نه کرده است والا حضرت ناصر الملک با اینکه انقلاب کابینه خانه نه پذیرفته بود از طهران با قایل خود شان حرکت بجانب اروپا نمودند

بر حسب تلگرافیکه بجزرال قونسل ایراف در شده رسیده سالارالدوله بعد از شکست فرار نموده و قشون دولت قبضه بر کرمانشاهان نمود - اوضاع بندر عباس و شیراز امیدبخش است. حکومت طهران مصمم به واقعات سرحد افغان معلوم میشود و اهمیتی بر آن نمیدهد و دره هم اثر دشمنانه از حکومت اعلیحضرت امیر در این موضوع دیده نشده است و مظنون است که از تبدیلی قشون افغان که در آن سرحد واقع شده آن افواه کاذبه اشاعت یافته است از جانب فرمانفرمای هند بجانب (ترکتر روش پهاری گروش) که صدر انجمن همدرد مسلمانان و هندو منبای ایراف در تالار شهری [تون هال] بودند خیلی بدین عنوان رسیده!

«بر حسب مراسله که بحضور فرمانفرمای هند من باب تعلقات روس و ایران فرستاده بودند جواباً عرض می نماید که این مسئله بقسمی است که همواره توجه حکومت هند بر آن مدفوف است»

بر حسب تلگراف طهران دولت انگلیس محافظین قونسلخانه شیراز را بدین لحاظ کم نتواند نمود که حمله کنندگان بر مستر اسارت تا اکنون گرفتار نیامده و راه شیراز تا پوشهر هم خیلی نا امن است. برنس هنری آلمان که چند سال است کلکتته

جزرال قونسل هندوستان اند بوزیر مختاری ایران نامزد آمده اند. در عرصه دوهفته از شمله به آلمان رهسپار و از آنجا به طهران خواهند رفت در جواب سؤال پارلمانی کرنل ایت که بپناه راه آهن هندوستان تا نزد و اصنهای بمقد ماتد و بیانه روس ازین نشاط بجانب تجارز نکند و نیز راه آهن روس بخلیج منظور نیاید. مستر مانسکو جواب داد که در خصوص بیانه و سایر امور راه آهن دولت انگلیس را آزادی کامل حاصل است و در خصوص بیانه راه تا اکنون اشکالی پیش نیامده ولی تا وقتی که کاملاً از حکومت هند مشوره گرفته نشود این موضوع اهم تعنیه نتواند شد

جلالین کلکتہ

مدیکل کالج استریت نمبر ۵
HABIBU-L-MATIN OFFICE
11, MEDICAL COLLEGE STREET
CALCUTTA

کلیه امور اداره بامدیر
کل مؤیدالاسلام است
مردوشنبه طبع
سه شنبه توزیع میشود
پنجم دوشنبه

۸ رجب ۱۳۳۰ هجری
مصادف با

۲۴ جون ۱۹۱۲ میلادی

حق اخذ ایوانه بدون قفس ندارد و وقتی که
(مشرق زمین را فیض مخصوص سال نوزدهم در دست نشانی)
(نمونه شان بری شناخته نمیشود)

ناوه مقدس

المبتدیان

سنه ۱۳۱۱

مراسلات خصوصی بدون امضای

(معروف اداره درج نمیشود)

(قیمت اشتراک)

سالانه — شش ماهه
هند و برمه

۱۲ روپیه — ۷ روپیه
ایران و افغانستان
۴۰ قران — ۲۵ قران
عمانی و مصر
۵ مجیدی — ۳ مجیدی
اروپا و چین

۳۰ فرانک — ۱۶ فرانک

روس و ترکستان

۱۰ منات — ۶ منات

در این مجریده از هرگونه اخبار و وقایع سیاسی و منافع دواقی و فواید مافی بحث میشود
(مقالات عام المنفعه مقبول و در انتشارش اداره آزادست)

مصائب الرضویه

دوازده بند است که جناب ملا الشیرازی در
خراسانی در قاجره الیه خراسان و مصائب وارده
بر حرم محرم نام الاءه (ع) و مسلمین آن سامان
سروده و ما برای ادای فرایض سوگواری بتدریج
در اترات جلالین مندرج خواهم نمود
(بند اول)
اردی بهشت نوحه و آغاز ماتم است
ماه ربیع نیست که ماه محرم است
گر باد نو بهار وزد اندرین ربیع
همچون محرم ازجه جهان غرق ماتم است
دیو عاشر محرم اگر کشته شد حسین
در عاشر ربیع چرا دل بر ازغم است
باز این مصیبت نو این نوحه بهر چیست
آن نوحه و مصیبت دیرین مگر کم است
تا کی جهان بکشتن آزادگان جری است
تا کی فلک بخواری پاکت مصمم است
در آخر الزمان چه سی داده است روی
بر شیعیان که بر همه شما مقدم است
گوئی در اهل فرش بود ماتمی عظیم
کافمان وشور وولوله در عرش اعظم است
یا خود عزایه نازه و سوگ دو باره
این مه رایه آل محمد فراهم است
پنجم خدایه چرا نوحه میکنند
گوئی بساد قبر سلیل محرم است

(شاه رضا شهید خراسان غراب طوس)
(قائن بناب پلک وی افکنده توپ روس)
(بند دوم)
شاهی که خون کند دل احباب غریبش
بر خون شد از جای بد اندیش تریش
جور غریب طایه ادوه و کسرت است
جور از پس وقت قزون است کسرتش
عصور شد ز خیل عدو درگهی که بود
خلق دو کون در کتف لطف و عزیش
آن آستانه که خدا کردش احترام
در دا که توپ روس بر انداخت حرمتش
صحنی که داشت قیمت جاها شمار او
نعل سمنند حانه بشکست قیمتش
سوراخ شد ز تیر جنا پیکری که بود
بهشت نیم سپهر کتف بر قدمش
غداید در دماء شهیدان نی که بود
آب حیات ریزه خور خواب نعمتش
دریای قهر حق زجه رو موج زن نکشت
زین کینه ها که رفت بدریای رحمتش
ای حجت خدایه ز غیبت برار سر
بگر که ما خدای چه کردند و حجتش
(بیدار گشت فتنه چرا رخ نهفته)
(بر پای شد قیامت کبری چه خفته)
(بند سوم)
ای حجت زمانه دل ما بجات رسید

تعجیل کن که فتنه آخر زمانت رسید
 دزدان شرع لاف دیانت همین زند
 ای حجت خدای که امتحان رسید
 دین زین شکست های پیاب ز دست رفت
 هنگام فتح و زندگی جودان رسید
 اسلام از تطاول اعدا ز یافتاد
 بر ما ز دست برد اجانب زیادت رسید
 قصد خراب کردن ایرانیان نمود
 آن سیل فتنه که هندوستان رسید
 خود می انگوم اینکه باوران چه میرسد
 یا خود چه لطمه بسریر کباب رسید
 ای پیش ناز لشکر اسلام در نگر
 بر این مصیبتی که بر اسلامیان رسید
 بگر که از زمین خراسان زجور روس
 افغان و شور و غلغله بر آسمان رسید
 بگر که در میان شبستان جسد تو
 خونهای کشتگان جنا تا میسان رسید
 بگر که از ضریح رضا تبر آتشین
 از چارسو بر آن تن بهر زجان رسید
 (بر آتش ضریح توب مسلسل زدند آه)
 (آتش قلب احمد مسلسل زدند آه)

مکتوب خراسان

سابقاً حالات را منحصراً نگاهشته عرض نمودم
 که از رؤسای اشرار سوای طالب الحق کسی
 دستگیر نشده و بعضی ها هم که در میان اسرا
 بودند تاجر باشی روس عیناً آنها را مرخص و
 بی نصیر آنها به حبس فرستاده نوشته میخواهند
 که به مال آستانه و خزانه حضرت و کتاب خانه
 و مجوهرات ضریح دست نخورده است، آنها هم
 خواهی نخواهی نوشته که بدو مرتضی قلیخان متولی
 باشی مهر کرده بود امضا کرده مرخص میشدند، متجاوز
 از چند کرور مال تجار و کسبه و زرگر و فیروزه
 تراش بتاراج رفت و سالدات روس يك سر فیروزه
 یا يك توب بركرا بدیناری یا سیکاری مبادله میکردند،
 اموال حضرتی از جواهر و کتابهای خطی و
 قرآنی خطی و غیره و شمیرهای سلاطین هند و
 سر طوق مکل بانواع و اقسام جواهر در بالای
 ضریح مطهره قالیچه های آبریشی و قالیهای زرباف و قداره
 قطب شاه هندی و جیفه های مروارید و غیره که

بانع برده است کرور ایرانی یا می کرور روپیه هند
 در بازارهای پاریس بقیمت خواهد رسید نامش
 شب یازدهم منقود و نابید شد -
 اما یوسف خان و محمد بعد از آنکه مدتی زینت
 ترشیز نیشابور و غیره را چاییدند بسمت سیستان خیال
 حرکت داشتند و در عقب آنها هم همه جا سالدات و
 قزاق و سپاه و در حدود پیرجند از وزیر مختار روس
 تلگراف آمده که تخطی از ترتیب قشون روس
 نمایند بعد از جنیدی محمد بطرف نیشابور و یوسف
 خان به فریبان مراجعت کرده و بربری ها
 یوسف خان را گرفته به خازن الملك نائب الایاله
 اطلاع داده آنها يك مافه شال برای رئیس بربرها
 با چند سوار برای آوردن یوسف خان بمشهد فرستاد
 قونسل روس از ترس استنطاق یوسف خان نوشته
 حاتی که به مهر دولت روسیه برای برهم زدن
 امنیت مشهد داده بود علناً تمناعت از ورود او
 بشهر کرده چند نفر سالدات برای جلوگیری فرستاده
 و ضمناً بولی هم برای بربرها فرستاده بود
 که او را بخاک روسیه فرار دهند ولی بربرها
 منهای صداقت و تعصب مذهبی بخارج داده او را
 تسلیم سواران دولت ایران نمودند - قونسل انگلیس
 در این يك مورد خیلی استنادی کرد که یوسف
 خان را بشهر بیاورند ولی چهل نفر ترك قفقازی
 بین راه کوهی را سنگر کرده و دوسه نفر از
 مامورین یوسف خان را مقتول و مجروح نموده
 آنها هم ناچار یوسف خان را در بین جنگ گاوله ریز
 کرده و آتش او را به مشهد آورده مدار آویختند
 نقصانات جانی که از روی تحقیق معلوم شده از
 این قرار است، از اهالی شهر مشهد دو بیست
 هتاد شش نفر از اهالی اطراف مشهد ۱۷۴ نفر
 از زوار بربری و هندوستانی و غیره ۶۴ از قفقازی
 و افغانی و بخارانی و غیره ۳۴۰ از زوار سائر بلاد
 ایران ۳۷۴ نفر مقتول شدند منجمه جسد ۳۰۷
 نفر بدست آمده، اجساد سائرین را شبانه در
 کاری ها مگردد بخارج شهر برده اند تا معلوم
 نگردد مجروحین ریخته معلوم می شود عده شایسته
 پیش از این مسامت و از ترس جاهلیت خود
 بتداوی مشغولند، فعلاً بظلمت شهر و حرم در
 قبضه ایرانیان است ولی در باطن آنچه روسها
 میخواهند میکنند

ایران دادند، در حله قشون عثمانی بر قطور از
عثمانیان ده نفر مقتول و جماعتی اسیر شده، سفارتین
روس و انگلیس در این موضوع با باهمی در
مخاطره اند

چهاردهم چون از طرف انجمن ایران لندن
به ریاست سر جارج بارکلی در عمارت یونیورسیتی
کالج مسز لنج تعلق در اهمیت ایران خواهد نمود،
اخبار ویلز می نویسد که این مسئله به تحقیق
پیوسته که وجود بختیاریان در خاک خودشان لزوم
پیدا نموده از اینرو کابینه جدید ایران دارای عنصری
از بختیاریان نخواهد بود و همینکه تشکیل یافت
بختیاریان هم از طهران خارج خواهند گردید چنان تصور
می شود که سپه دار ریاست وزراء منتخب آید،
می گویند ناصر الملک از وزارت سپه دار کمال رضایت
را دارد، اخبار مذکور می نویسد که ضدیت سردار
اسعد با ناصر الملک سبب حرکت وی از ایران
گردید. و نیز می نویسد که دوست هزار لیره وجوه
استقراضی قسمی تمام شد که نمی توان تصور نمود،
می گویند برای سکوت نامه رشوه های عمده به رؤسای
هر منطقه هم داده شده از این رو دولتین روس
و انگلیس رضا نمی دهند که من بعد هیچ گونه
قرضی به این کابینه بدهند. لاردر لنگتن اول چون
وارد لندن گردید، فقط در موضوع ایران همین قدر
بیان نموده است که مملکت خراب و امنیت معدوم
است و حقیقت امر را هم بناسبات بدتیبکی ظاهر نداشته
است، اخبارات ترکی می نویسند تا این کابینه بروی
کار باشد مجلس منقذ نخواهد گردید چه واقعاتیکه
در این کابینه پیش آمده ممکن است وزراء را در
پیشگاه مجلس مسئول قرار دهد از اینرو وزراء سعی
اند که قبل از انعقاد مجلس عهده های خود شانرا
یکی بعد دیگری تخلیه کنند

تذکره آیه الله

(از پوشهر بطهران)

وسط حجج و ارکان محروسه ایران
دامت نمایدانهم بعموم امرا و رؤسای عتبات
و قایم اعیان و اشراف مملکت و ذیقات منت
و فقه الله بنصره مشهور میدارم البته بر هر
عاقلی ظاهر و هویداست که منشاء تمام خرابی
ها و بلاهای وارده ایران و رسیدن مملکت اسلامی

مرتضی قلیخان متولی باشی نماینده حزب اعتدال
در مجلس و نائب مخصوص والا حضرت نیابت
سلطنت هنوز هم به تولیت برقرار است و محل
شایسته خودی و بیگانه شده که چرا نوشته رضایت
نامه روسها دادی، او جواب میدهد که اگر
نمیدادم مثل فقه الاسلام به دارم میفرستادم، تمام
خرابیا را متولی باشی نمود و میگویند از مرکز
مأمور بوده است ولی عقیده ما این نیست چه او را
شخص خود رأی و خود پسند و نفع پرست می
بنداریم، درین غارت گری يك مبلغ هنگفتی هم به
کبسه متولی باشی رفته و شغریب است برای فروش
آنها بسر و سیاحت اروپا رهسپار آیند

افسوس علاج دود پنهانی ما

صد حیف که جاره بریشانی ما

در دست کسانی است که پنداشته اند

آبادی خویش را ز ویرانی ما

حقیقتات

روزنامه نیرایست لندن می نویسد که قوام السلطنه
وزیر داخله از اینرو استعفا داده که رئیس الوزراء
سمام السلطنه بختیاری برای خود شایسته رمزی
ترتیب داده با قوام الملک شیرازی مخبرات سری
داشته اند، این امر برخلاف وظیفه يك رئیس الوزرای
سلطنت مشروطه است - وثوق الدوله هم وزیر
خارجیه که برادر قوام السلطنه بود به همین مناسبت
از عهده خویش استعفا نمود، بعید نیست که در
تشکیل وزارت بر ترتیب خود اختیاری بوزرا داده شود
ناصر الملک با آن همه فشارهای سری که در
حرکت او بود محض انتظام امر کابینه چند صباحی
رفتن خود را به اروپا موقوف داشت، داود خان رئیس
ایل کلمر یا پسرش که دو دست قوی سالارالدوله
بودند مقتول شدند، افواه است که سالارالدوله قتل
رسیده و برخی همچو تصور می کنند که در سرحدات
عثمانی فرار کرده، در هر حال بناوت او هم خاتمه
پذیرفت، مجمل السلطنت هم که خود را از طرف
سالارالدوله سردار می دانست گرفتار و به سردار
رفت، پس از قتل مسیو یفرم خات سردار
مسیو گهرم ارمی جایگاه او را در اردو گرفت
و الحاق این جوان مرد هم نیکو خدمت کرد
قشون عثمانی دیلمات را انتخابه نموده به قبضه